

VESELÝ VÝLET

KRKONOŠE / 4

ZIMA 1994



Vážení čtenáři, držíte v ruce čtvrté číslo Veselého výletu. Říká se, že životaschopnost časopisu se ukáže právě po čtvrtém nebo pátém čísle, kdy se dostavují tvůrčí, obsahové a personální krize, začnou váznout finanční prostředky nebo ochabne zájem čtenářů. Posledně jmenovaný bod jsme vyřešili šalamounsky, Veselý výlet je zadarmo a starší čísla jsou téměř rozebrána. Horší je to s financemi, ale naše příznivce můžeme potěšit, že po minulém schodku si toto číslo na sebe vydělá. Chodíme po horách, lyžujeme, jezdíme na kole, poznáváme památky, hledáme krásná místa a dobré služby. Baví nás o tom psát a s vámi mluvit. Občas zazní výtka, že neuvádíme informace o všech boudách a službách. Víme, jak je pro vás obtížné tyto informace získat. Cestovní informatika se začíná ve východních Krkonoších teprve utvářet, naše sezonní noviny vyplňují pouze úzkou část jejího spektra. Veselý výlet není, a ani nechce být, vyčerpávajícím přehledem nebo katalogem nabízených služeb. Má vás upozornit na to zajímavé, co východní Krkonoše nabízejí, zpříjemnit vám dovolenou. Za váš zájem vám děkujeme.

Z OBSAHU :

Z	Nová galerie a informační centrum	str. 2 - 3
H	Horní Maršov	str. 4 - 6
J	Janské Lázně	str. 7 - 9
M	Malá Úpa	str. 10 - 12
O	Okolo Lviho dolu	str. 12
P	Pec pod Sněžkou	str. 13 - 20
M	Mapa východních Krkonoš	uprostřed
B	Běžecké tratě v Peci	str. 16 - 17
L	Lyžařský areál SKI Pec	str. 18 - 19
Ž	Žacléř	str. 21
M	Mirek Lanč Šmíd	str. 22 - 23
D	Doporučené služby	str. 24 - 26
P	Pod josefovskou pevností	str. 27

Otevíráme novou galerii Veselý výlet a napjatě čekáme, jestli zastavíte svá auta a autobusy, vystoupíte a půjdete se k nám podívat. V údolí mezi Horním Maršovem a Pecí pod Sněžkou nové sídlo galerie nemůžete přehlédnout.

Možná nás již někteří znáte z našeho předchozího působení v provizorním sídle v centru Pece pod Sněžkou. Přestože oprava historického domu ještě není dokončena, již otevřená galerie a informační centrum se pomalu blíží konečné podobě.

VESELY VÝLET

Vydavatel/redaktor : Miloslav a Pavel Klimešovi

Jazyková úprava : Věra Pokorná

Grafická úprava : Zdeněk Petira

Fotografie : Pavel Klimeš, Ctibor Košťál, Radko Tásler

Ilustrace : Květa Krhánková, Zdeněk Petira, Stanislav Špelda

Plánky, mapa : Zdeněk Petira, (SKI Pec - SITOUR)

Tisk : Oldřich M. Šlégr, OFSET Úpice, tel. (0439) 933 171

Překlad do angličtiny : Iva Hanušová, Bernie Higgins, Kateřina Klimešová

Překlad do němčiny : Hans-J. Warsow

překlad do polštiny : Andrzej Magala

Reklamní agenda : Pavel Klimeš, tel. (0439) 948 221

Uzávěrka tohoto vydání : 1.12.1993

Čtvrté číslo sezónních novin Veselý výlet vychází pro oblast východních Krkonoš v celkovém nákladu 55.000 kusů výtisků, z toho 25.000 kusů v české a 30.000 kusů v německé verzi. České vydání je rozšířeno o 3.000 anglického a 3.000 polského resumé.

Noviny rozšiřuje Informační centrum Veselý výlet v Temném Dole v Horním Maršově tel. (0439) 948 298, dále je k dostání na veřejných parkovištích v Janských Lázních, Malé Úpě, Velké Úpě a Pecí pod Sněžkou, v cestovních a informačních kancelářích, ve vybraných prodejnách, pensíonách, zařízeních Správy KRNPAP apod.

Veselý výlet je pro vás zdarma.

Máte-li zájem o zaslání letního vydání Veselého výletu (1994) poštou domů, pošlete nám spolu s vaší adresou 30 Kč, jste-li z České republiky, a 150 Kč, jste-li cizinci, nebo si noviny objednejte osobně v Informačním centru Veselý výlet v Temném Dole.

**Veselý výlet
Temný Důl 46
542 26 Horní Maršov 204
tel. (0439) 948 298, fax 948 221**

Před desíti lety, po dlouhé a úmorné pouti mezi kavkazskými štíty a ledovci, po kamenitých svazích a hřebenech, jsme se svými druhy usedli okolo ohně a ukončili namáhavou a nebezpečnou túru se slovy : "To byl ale veselý výlet!". Poněkud trpké rčení veselý výlet nás pak provázelo nejen na dalších cestách za dobrodružstvím a exotikou vzdálených velehor, krajů a měst, ale i doma při procházkách s rodinou, na obyčejných vandrech kousek za humna, nebo při návštěvách míst důvěrně známých. Ona průpovědka poprvé vyřčená na Kavkaze ztratila svou hořkou příchut a stala se znamením pro ryzí a neopakovatelný zážitek, pro navázání kontaktu, povýšila na označení cesty, která má pro poutníka smysl a přitom je i plná poesie.

Z trojice našich blízkých přátel - výtvarníků jsme největší výstavní plochu věnovali akvarelům **Květy Krhánkové**. Námety pro své malby a grafiku nejčastěji hledá v lidové architektuře Úpicka a východních Krkonoš. Květa byla s akvarely vůbec nejúspěšnější výtvarnicí v galerii v Pecí. **Standa Špelda** pro otevření nové galerie Veselý výlet připravil své nejlepší grafické listy horských motivů, chalup a bud. Několik obrázků nám poskytl i **Zdeněk Petira**, od kterého je i většina pohotových kreseb v tomto vydání Veselého výletu.

Jsme rádi, že máme v galerii obrázky a grafiku akademického malíře **Milana Chabery**. Milan většinu svých děl vystavuje a prodává v cizině, nejčastěji v Německu, ale také ve Švýcarsku, Polsku a USA. Z nových věcí vystavujeme jeho obrázky zhotovené kombinovanou technikou kresby a malby. Spolu s Milanem tu má své obrázky i jeho manželka **Zdena Chabarová**.

Náchodští výtvarníci **Vendula** a **Milan Henclovi** se představují olejovými malbami na plátně. Musím přiznat, že zvlášť Milanovy obrazy s chaloupkami a kostelíky se mi moc líbí.

Můžeme se pochlubit, že jediné v galerii Veselý výlet vystavují a prodávají své fotografie nejznámější krkonošští autoři - **Jiří Havel**, **Karel Hník**, **Jiří Bruník** a **Ctibor Košťál**. Není nutné je blíže představovat, určitě znáte jejich fotografie z publikací, plakátů, pohlednic a kalendářů. Výběr jejich nejlepších originálů najdete u nás. Příslib fotografií nám dal při své návštěvě i nestor krkonošského fotografování **Zdenko Feyfar**.

Ze své sbírky historie Krkonoš jsem připravil dobové fotografie z Maršova, Pece, Janských Lázní, Velké a Malé Úpy. Na až sto let starých obrázcích uvidíte proměnu Krkonoš, ale zároveň v nich naleznete i to krásné, co přetrvalo dodnes.

V nové galerii můžeme věnovat dostatek místa keramice. Ucelenou kolekci připravila a stále doplňuje výtvarnice **Helenka Lišková**. Ze své užití keramiky vybrala čajové soupravy s konvicemi, různé tvary hrnků s lesklou i matnou glazurou, svícny, zvonky aj. Heleninu autorskou keramiku zastupují hrnky, konvice, misky, džbány, květináky, některé s náročnějšími, ale krásnými dekory se smaltu. Od autorské dvojice **Radka Šimková** a **Ivo Novotný** vystavujeme hrnky, čajové soupravy, kachle a Radčiny keramické Krakonoše. **Petr Rýgr** prostudoval v Krkonošském muzeu staré obrazy a jiné předlohy, podle kterých vytvořil skutečné krkonošské postavičky formou cínových figurek. Krásný je jeho krkonošský betlém, malované figurky v krojích, nechybí ani zpodobnění Krakonoše. Není možné podrobně popsat všechna díla a dílka, která v galerii Veselý výlet nabízíme, ale ještě

NONSTOP RADIO TAXI

7.00 - 20.00 hodin - tel. (0439) 96 736, 96 728
(Pražská bouda v Pecí pod Sněžkou)

20.00 - 7.00 hodin - (0439) 96 2121
(Hotel Horizont v Pecí pod Sněžkou)

provozuje Roman Koula

vás upozorním na obrazy a šperky s paličkovanou krajkou Marcely Hovadové, keramické obrázky a šperky **Aleny Sysové**, leštěné sbírkové kameny z lokalit Čech i Slovenska a skutečně široký výběr šperků s polodrahokamy od **Vlády Laška, Mirka Zemana a Marka Kotrlého**. Hlavně mladým lidem se líbí kovové šperky **Petra Měříčky**. Již v galerii v Peci jsme vystavovali kresby a akvarely krkonošských květin, motýlů a hub **Aleny Táslerové**. Pro nás nová je grafika **Mirka Malého**. Autorské pletené a tkané svetry jsou od **Jany Jaklové**. Nezapomněli jsme vystavit spolu s **Josefem Rakoncajem, Radko Táslerem, Jiřím Daňkem, Ctiborem Košťálem** a **Jiřím Havlem** své nejlepší fotografie "Z veselých výletů".

Pro zajištění **informačního servisu** prodáváme turistické, lyžařské, cyklistické, obrazové **mapy** Krkonoš, máme i automapy celých nebo jen Východních Čech. Zvlášť vás upozorňuji na novou společnou turistickou a lyžařskou mapu Krkonoš, která vyšla vůbec poprvé v podrobném měřítku 1 : 25.000. Proto má dva díly - východ a západ. Čerpá z odtajněných vojenských map a bezpečně vás Krkonošemi provede. Určitě si u nás vyberete i z několika desítek druhů **pohlednic**. Zachycují krajinu,

umění, přetisky dobových obrazů Krkonoš, některé jsou jen prostě popisné, ale snažíme se z nabídek vybrat jen ty nejkvalitnější.

Z dalších služeb vám můžeme nabídnout pomoc při hledání vašeho krkonošského programu a ubytování. Snažíme se pomoci především hostům, kteří hledají **ubytování** už při příjezdu do naší oblasti. Zeptáme se vás, kde a jakou úroveň hotelu, pensionu či chalupy očekáváte a okamžitě vám zkusíme ubytování sjednat. Písemné žádosti o zprostředkování ubytování předáváme nájemcům a majitelům a ti vás sami zkontaktují. Nežlobte se na nás, když nedostanete žádnou odpověď. To jsme na žádaný termín (hlavně Silvestr a únor) ubytování nesehnali.

Naše nová galerie a informační centrum není nikým finančně podporováno. Hlavní provozní náklady kryjeme z jiných činností a především z provozu **směnárny**. Proto jsme rádi, když si u nás za srovnatelných podmínek s ostatními směnárnami v údolí vyměníte své valuty a tak nás podpoříte. Otevřeno máme v zimě 10, v létě 12 hodin denně. Paní Věra Kalábová a slečna Monika T. Hoferová vás rády obslouží, obě dobře hovoří i německy.

Těšíme se na vaši návštěvu, za Veselý výlet Pavel Klimeš.



Foto : Ctibor Košťál

Přátelé Veselého výletu

INFORMACE - doporučení služeb, ubytování, programu
- mapy, průvodce, pohlednice

GALERIE - autorské práce, kvalitní dárky z Krkonoš
- obrazy, grafika, kresby, fotografie, šperky a jiné

SMĚNÁRNA

Distribuce sezónních novin Veselý výlet.
Denně v zimě 8.30 - 18.00
v létě 8.30 - 19.30

NOVÁ ŠKOLA

Ve Veselém výletu vás rádi upozorňujeme na věci zvláštní a vyjíméčné. Většinou to bývají stavby více či méně spojené s historií. O to víc nás těší, že tentokrát můžeme představit novou základní školu v Horním Maršově. Novostavbu, jež byla dokončena a otevřena těsně před začátkem letošní zimy. Zastavíte-li se v Maršově před pseudogotickým kostelem, o kterém jsme podrobně psali v druhém čísle Veselého výletu, nemůžete poměrně velkou školní budovu z okrových lícových cihel se světle zelenou taškovou střechou, přehlédnout.

Trojice autorů projektu Jindra Crickettová, Václav Hlaváček a Robert Horák pracovali doposud převážně na Pražském hradě, kde se vzájemně doplňují snad všechny architektonické slohy a kde najdete tisíc let staré románské památky i výtečné modernistické úpravy a doplňky ze století našeho. Se zkušenostmi z tohoto prostředí navrhli maršovskou školu tak, aby co nejvíce souzněla s okolní zástavbou a přiblížila se charakteru horské obce. Má svůj osobitý ráz a přitom působí, jako by tu stála od nepaměti. Na prázdné místo u vstupu na školní pozemek postavili menší domek s dílnami a s bytem pro učitele. Již zmíněný kostel ovlivnil i výběr materiálu - lícových cihel.

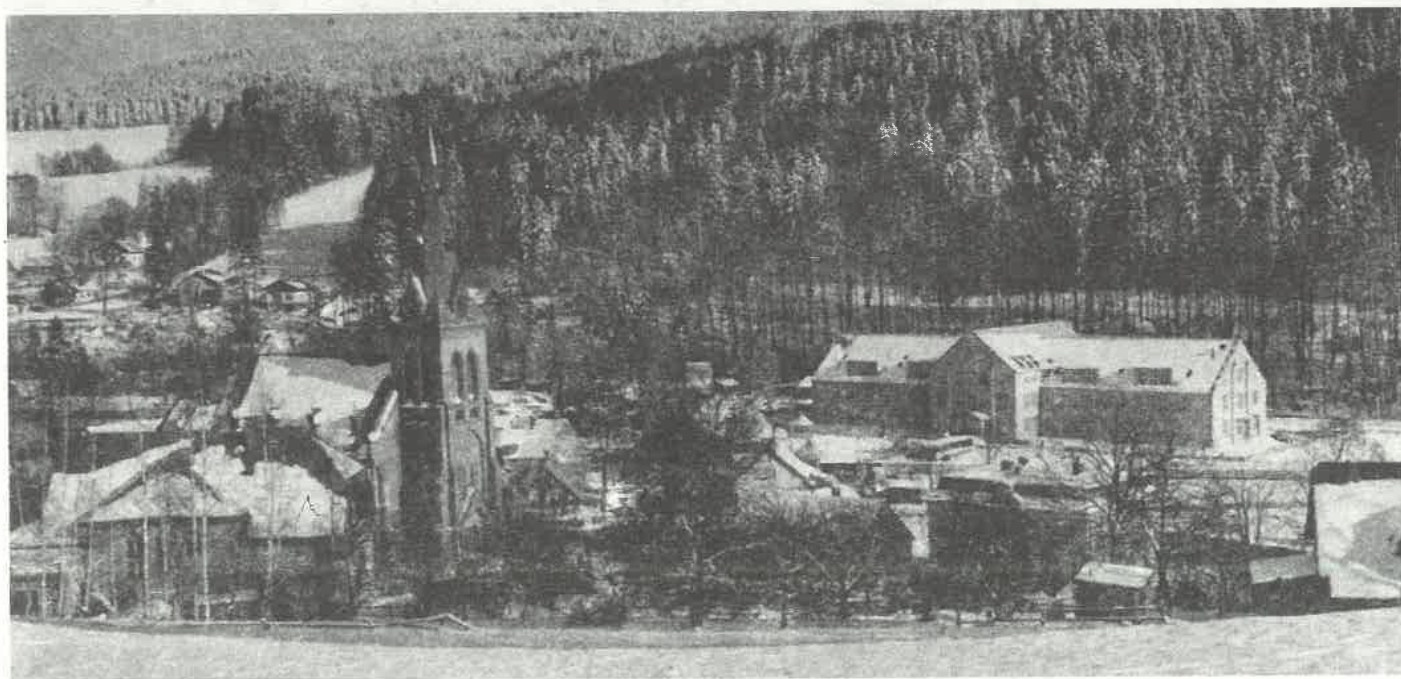
Samotná školní budova je co nejméně členitá, jak to vyžadují i zdejší tvrdé klimatické podmínky. Souměrnost a pevný řád fasády jsou programově dovedeny k maximální čistotě a strohosti. V dnešní záplavě složitých a rafinovaných staveb tíhnoucích k alpskému stylu a módním materiálům, působí jednoduchá a přímá architektura školy svěže a nově. Věřte, že podobnou novostavbu, která by pracovala s tradičním materiálem a přitom si podržela moderní vzhled, u nás hned tak nenajdete.

Přehledně a logicky je uspořádána i vnitřní dispozice školy. V přízemí vpravo najdete třídy těch nejmladších, vlevo pak družinu a jídelnu. O patro výš jsou v bočních křídlech učebny starších žáků, v prostředním traktu nad hlavním vchodem je ředitelna se sborovnou. Podkroví je využito pro velkoryse pojatý hudební a výtvarný sál, gymnastický sál a zázemí školy.

Nová maršovská škola není zajímavá pouze architektonicky, ale také po technické stránce. Autoři projektu museli vyřešit problém, jak nejlépe ochránit stavbu, a tím i školáky, před radonem, který by se mohl začít uvolňovat z podloží, jak tomu bylo ve starých školních budovách a kvůli kterému se vlastně nová škola musela postavit. Dvojice vysokých opěrných pilířů na fasádě předního a bočních štítů nejsou nic jiného, než větrací průduchy, které odvětrávají asi jeden metr vysoký, pro účel vybudovaný, suterén. Nejen že přirozené proudění vzduchu ušetří část energie potřebné k neustálému větrání, ale celý ochranný systém by měl fungovat i v zimě, kdy by při zemi umístěné větrací mřížky zapadaly sněhem. Za zmínku stojí též obvodový plášť budovy. Sendvičová konstrukce se vzduchovou mezerou mezi lícovkami a vnitřní stěnou s tepelnou izolací se běžně používá v severských a západních státech Evropy, avšak v Čechách se s ní setkáte jen vyjíméčně.

Co může maršovské, pecké a maloupské děti a učitele trápit je nedostatek financí, který neumožňuje školu vybavit tak, jak by si zasloužovala. Ve školním areálu jsou hřiště, běžecká dráha, altány, ale školní učebny jsou zařízení pouze základním inventářem, mnoho pomůcek se přestěhovalo ze starých škol.

Rozhodnete-li se prohlédnout si školu zblízka, zkuste se na chvíli vrátit do dětských let a projděte školními dveřmi. Pokud bude mít pan ředitel Klomínský nebo pan školník Mašek čas, jistě vás po škole provedou.



NÁMĚSTÍ

Kdo Horním Maršovem pouze projíždí řekl by, že maršovské náměstí bude zřejmě to parkoviště před mostem a hostincem u Bednářů. Nebyl by daleko od pravdy, protože skutečné náměstí s radnicí, kašnou a s dlážděním je hned za mostem. V době, kdy se začala psát nejstarší historie obce, bychom centrum veškerého dění našli až za náměstím směrem na Albeřice v místech, kde dnes stojí opuštěný pivovar a mlýn. Nyní je nejrůzněji právě na předmostí s parkovištěm a autobusovou zastávkou a nový regulační plán svými úpravami rozšiřuje náměstí až sem. Zde je hezky patrné, jak se postupem času nejfrekventovanější místo obce stěhuje od Albeřického potoka k hlavní ulici, která vede do Pece pod Sněžkou.

Podíváme-li se do historie, zjistíme proč. Ještě v 19. století nevedla hlavní silnice do hor údolím Úpy jako dnes, ale přes Albeřice na Malou Úpu. Cesta z Maršova přímo do Pece byla postavena až v roce 1837, ale stále ještě vedla přes most a náměstí. Teprve v 60. letech našeho století byl vybudován nový most před zámek, který dopravu z náměstí odklonil. Výstavbu kolem náměstí výrazně ovlivnila povodeň v r. 1897. Velká voda vzala část soudní budovy, nynější samoobsluha pana Hlaváče a bylo proto nutné postavit soud nový. Je to ta budova hned vedle obchodu, naproti hotelu Slovan. Ocelový most, v současné době rekonstruovaný, pochází právě z doby po největší povodni (postaven byl v roce 1898). Počítá se s tím, že se po opraveném mostě bude znovu jezdit.

Výsledkem povodní vyvolaného velkého stavebního ruchu je i secesní radnice s kašnou, postavená jako spojitelná, hostinec U Bednářů i dva cihlové domy v zadní části náměstí.



Nejlépe zásobeným obchodem v našem kraji je samoobsluha pana Hlaváče na náměstí v Horním Maršově. Vedle širokého sortimentu potravin a nápojů zde můžete nakoupit i zboží z drogerie, ovoce a zeleniny. Obchod je v nově restaurovaném domě, od parkoviště u hlavní silnice je to přes most 30 metrů. Při velkém nákupu se zajiždí autem kolem zámku přímo k obchodu na náměstí. Otevřeno je sedm dní v týdnu.

Samoobsluha v Horním Maršově (pošta 542 26), majitel Milan Hlaváč, tel. (0439) 948 112, otevřeno denně 6.30-12.00 a 13.00-18.00, v sobotu od 6.30 do 13.00, v neděli od 8.00 do 12.00. Výhradní distribuce sezónních novin Veselý výlet v Horním Maršově.



PENSION NOVÁ RŮŽE

Na náměstí, o kterém byla právě řeč, najdete i pension Nová růže. Stojí v jeho zadní části při cestě vedoucí do Albeřického údolí. Nová růže je pension, přesněji řečeno zrekonstruovaný historický dům známý jako Tassler-Haus a otevřený právě před rokem. Nynější majitel, mladý maršovský podnikatel Radek Duch, dům koupil v dražbě a za necelý půlrok si v něm zařídil byt, uvedl do provozu pension o 16 lůžkách a otevřel vinárnu, kde může najednou poseďte 38 hostů. Máte-li rádi milou obsluhu, budete u "Ducháčků", jak se vinárně v Maršově říká, zajiště spokojeni. Jako ve správném rodinném podniku vás obslouží sám majitel nebo jeho bratr Andrej. Ubytovat se můžete ve dvoulůžkových pokojích se samostatnou sprchou a záchodem. Ráno je pro hosty nachystaná vydatná snídaně, mohou zde poobědvat, povečeřet, posedět ve vinárně i poté, co se pro neubytované zavřou dveře. Vedle běžných jídel a minutek jídelniček nabízí i krkonošské speciality - Krkonošovy medailónky, roštěnou po starodávnu, krkonošské vepřové filé.

Ty, co si jezdí do Krkonoš zalyžovat, potěší, že Třešňovka, téměř třista metrů dlouhý vleč, je od pensionu vzdálen necelých 2 minuty chůze a zpět se dá na lyžích sjet až k náměstí.

"Nudit se u nás nebudete ani v létě," říká Radek Duch. "Zajistíme pro vás tenisový kurt, horské kolo, minigolfové hřiště, jízdu na koni, vyhlídkový let nad horami nebo návštěvu různých kulturních zajímavostí v širokém okolí. Už vloni jsme otevřeli terasu, kde hosté mohli v klidu posedět. Hlavně maminky s kočárkem si ji pochvalovaly. Pro letošní sezónu ji chceme ještě vylepšit, udělat z ní zahradu plnou květin, skutečnou maršovskou oázu."

Pension Nová růže v Horním Maršově, dříve Tassler-Haus (pošta 542 26), majitel Radek Duch, tel. (0439) 948 294, poskytuje ubytování (16 lůžek) se snídaní v osmi dvoulůžkových pokojích se samostatným sociálním zařízením, s možností přistýlky. Součástí pensionu je vinárna otevřená denně i pro neubytované hosty od 12 do 14 a od 17 do 22 hodin. Podávají se obědy, večeře, minutky, speciality (i krkonošské). V létě se dá posedět v zahradě. Parkoviště je přímo před pensionem, domluvíte se i německy.



Po státní hranici - téměř celodenní túra z Horního Maršova přes Rýchory, Horní Albeřice k Lysečinské boudě a zpět do Maršova. Z maršovského náměstí začnete stoupat kolem vápencových lomů po turistické cestě na Rýchory (žlutá značka). Cesta bývá projetá rolbou, přesto tříkilometrový výstup podle sněhových podmínek trvá někdy až dvě hodiny. Jakmile jste na Rýchorách, máte za sebou největší výstup a další výšku budete získávat nebo ztrácet jen pozvolna. Z vyhlídky Kutná je jeden z nejkrásnějších pohledů na celé východní Krkonoše. Bufet v Rýchorské boudě je otevřen od středy do neděle v době 10 - 16 hodin. Po pohodlné cestě objedete závěr Suchého Dolu. Od Rýchorského kříže vystoupáte přes vrch Mravenecník k místu zvanému Roh hranic (červená značka). Dál jedete stále po státní hranici, chvíli v Čechách, chvíli v Polsku. Když přijдете na louku s výhledem na Sněžku, u zajímavých božích muk uhýbá Stará celní cesta dolů k lomům v Horních Albeřicích. Vy však setrvejte na cestě vedoucí po hranici ještě další dva kilometry. Tím se vyhnete táhlému stoupání spodní cesty. Hraniční cesta se později spojuje s hlavní zásobovací cestou k Lysečinské boudě a dál k Cestníku a Malé Úpě. Ještě před Lysečinskou boudou uhýbá doprava cesta přes Albeřický vrch k Reisově kapli, odkud můžete sjet do Dolních Albeřic. Vy však raději odbočte až u Lysečinské boudy (str. 24). Projedete celým, velmi zajímavým lysečinským údolím. Zpočátku je sjezd trochu obtížnější (modrá značka), ale od přezimovací obůrky pro jelení zvěř je sjezd snadný. Vedle jiných zajímavostí je lysečinské údolí plné krásných horských chalup. Když přijedete na veřejnou horskou silničku do Albeřic, dejte se za pensionem Herta dolů k potoku, kde můžete kolem rybníka sjet na lyžích téměř až do Horního Maršova.

Okolo Dlouhého hřebene - šestikilometrový okruh začíná na Cestníku a může zpestřit vaši delší túru v této oblasti. Tato lesní cesta bývá několikrát za zimu upravena sněžným pásovým vozidlem, proto potěší i sportovní lyžaře. Z celé trasy jsou hezké výhledy.

Přes Reisovy domky - oblíbená trasa maršovských běžkařů zprvu pozvolna krouží severním svahem nad Temným Dolem, až vás přivede na Reisovy domky. Po vrstevnicové Rudolfově cestě se hezky svezete až k Modrokamenné boudě (modrá značka). Cesta vede dál do Janských Lázní, ale vy uhněte na širokou lesní svážnici doprava. Bude vám chvíli trvat, než vystoupáte na Krausovy boudy. Doleva byste mohli odbočit k Modrým kamenům a dál na Černou horu, ale dnešní krátká túra pokračuje přímo. Sjezd po široké svážnici je těsně před nejvyšší chalupou osady Honzův Potok zakončen ostrou zatáčkou. Tohle místo vyzkouší schopnosti každého lyžaře. Další sjezd k Reisovým domkům a po již známé cestě do Maršova je snadný. Celá trasa vám i při pomalé jízdě nezabere ani tři hodiny.



Lyžařský vlek **Třešňovka** najdete jen kousek za maršovským náměstím. Projedete mezi dvěma stejnými cihlovými domy kolem pozůstatků pivovaru a odtud už je vidět k 280 metrů dlouhému lyžařskému vleku. V provozu je denně od 9 do 16 hodin. Jízdné činí 2 koruny, organizované lyžařské výcviky a školy v přírodě mohou uplatnit smluvní ceny. U vleku je i občerstvení.

Lyžařský vlek **Herta** v Dolních Lysečínách je v údolíčku se severní expozicí přímo proti stejnojmennému pensionu. Pro dospělé stojí jednotlivá jízda na třístametrovém vleku 4 pro děti do 10 let 3 koruny. Výhodnější je půldenní nebo celodenní jízdenka v ceně 40 pro dospělé, 30 pro děti, respektive 60 pro dospělé a 40 pro děti. Jezdí se tu od 9 do 16 hodin s hodinovou polední přestávkou.

PENSION TEMNÝ DŮL

Při návštěvě nově zrekonstruovaného pensionu Temný Důl je hned poznat historické poslání domu. Byl postaven ještě v minulém století a jeho přízemí vždy sloužilo hostům. Starého hostinského a řezníka Franze Justa někteří zdejší sousedé ještě pamatují. Nyní byl po dlouhých letech dům opět zpřístupněn návštěvníkům Krkonoš.

Výhodnou polohu u hlavní silnice mezi Horním Maršovem, Pecí pod Sněžkou a Malou Úpou doplňuje představa majitele pana Jiráka. Sám nám pension představil: "Jako studenti jsme často jezdili na hory a byli jsme vděční za skromnější ubytování. Pro hosty, kteří nevyhledávají luxusní ubytování jsme otevřeli náš pension. Máme vedle jednoho šestilůžkového pokoje další dvou, tří a čtyřlůžkové pokoje. Všechny jsou s umývadlem a teplou vodou. Nové sociální zařízení jsme udělali zatím společné na poschodí. V přízemí je pohodlná jídelna, v našem pensionu vaříme snídani a večeře. Další velkou místnost v přízemí hosté využívají pro společné posezení, jindy tu děti hrají stolní tenis nebo prostě řádí. Jezdí k nám hodně mladí lidé, často celé skupiny a jsou rádi, když si děti nemusí chvíli všimat. Myslím si, že hosté ocení i bezproblémové parkování přímo u pensionu."

Zbývá dodat, že pension Temný Důl přímo sousedí s informačním centrem Veselý výlet, i proto rádi spolupracujeme. Hostům poradíme, co mohou v okolí pensionu dělat, navštívit a poznat. Věřte, krásných a zajímavých věcí je tu spousta.



Pension Temný Důl v Horním Maršově,
(pošta 542 26), majitel Ing. Josef Jiránek, tel. (0439) 948 108, ubytování (26 lůžek) se snídaní nebo polopenzí, kabelová televize se sedmi programy, parkování přímo u objektu, domluvíte se i německy.

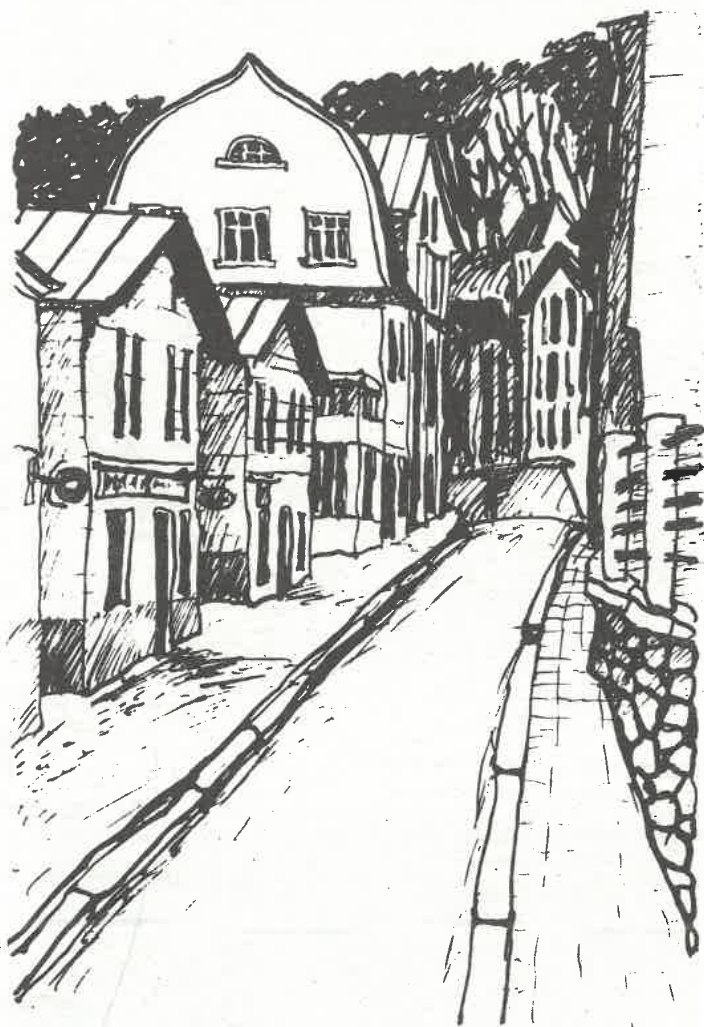


Chalupa číslo 9 je poslední stavební památkou na nejstarší časy Janských Lázní. Trvalé sídlo vzniklo kolem léčivého pramene především zásluhou tehdejšího majitele vlčického panství Jana Adolfa Schwarzenberka. Právě Schwarzenberk inicioval stavbu 22 chalup, které se staly v letech 1675 až 1685 spolu se starším lázeňským domem, hostincem a mlýnem základem vesnice Janské Lázně. Z těchto nejstarších staveb se dodnes zachovala v původní podobě chalupa čp. 9. Ostatní domy z té doby ustoupily rozvoji lázní, stavbě nových hotelů, pensionů nebo byly zcela přestavěny. Proto je tahleta chaloupka velkou vzácností. Můžete se na její prostou krásu podívat. Stojí u Dolní kolonády v centru města. Ještě v 19. století stál v hlavní velké místnosti tkalcovský stav, teď je chalupa dlouhé roky neobydlená. Přejme si, aby se dočkala citlivé renovace, jako se už dočkaly některé další janskolázeňské architektonické skvosty z pozdějších let.

Skutečného celkového rozkvětu se Janské Lázně dočkaly v roce 1902 a v následných letech. Lázně se všemi léčivými prameny, lázeňským zařízením, budovami a pozemky koupila obec. Každý majitel vily, pensionu a hotelu měl veliký zájem na rozvoji lázeňských služeb a celého sídla. Proto byl tlak obecní politiky na zkvalitnění lázeňských služeb tolik prospěšný. Okamžitě byly provedeny důležité práce, z nichž i dnes je nejpatrnější rozšíření náměstí. Sami se můžete přesvědčit, jak byla hluboká rokle Janského potoka. Z Dolní i Horní promenády vy vidíte vyústění potoka, který byl tehdy v délce 350 metrů překlenut a celá rokle zasypána. Na vzniklém náměstí byla v roce 1904 postavena krásná lázeňská kolonáda v secesním stylu. Ve stejnou dobu bylo mnoho obecních prostředků investováno do lázeňského zařízení. Brzy si janskolázeňští uvědomili, že spojení nabídky lázní a horského turistického centra přiláká po celý rok více hostů. Další plány a investice vyústily v založení akciové společnosti Janské Lázně v roce 1920. Obec si ponechala dominantní postavení, ale zároveň umožnila nutný příliv kapitálu a tím i další rozvoj lázní a centra turistiky. A skutečně ve třicátých letech dosáhly Janské Lázně jedinečné úrovně. Také proto již předtím v roce 1928 byla postavena první krkonošská lanovka z

Janských Lázní na Černou horu. Po dlouhých letech se město a jeho služby nyní začínají měnit jako celek. Vrací se zájem podnikatelů, jejichž jednotlivá díla se odrážejí v celkově příznivé tváři města. Jsou to opět Janské Lázně, které jsou ve východních Krkonoších kousek napřed. První zprivatizované parkoviště již dále poskytuje nejlepší parkovací služby v Krkonoších. Privatizace všech lyžařských vleků přinesla zlepšení lyžování. Nemůžete přehlédnout vskutku citlivě zrekonstruované hotely Terra a Vyhlídka, vilu Qissisanu s bankou. Brzy budou dokončeny opravy dalších lázeňských domů v centru města - Achileonu a hotelu Kulma. K "prosvětlení" hlavní ulice přispěla i obnova historických fasád budov základní školy.

I podnik státní lázně se pečlivě stará o jemu svěřený majetek. V omezeném rozsahu a čase poskytuje léčebné kúry a další služby i hostům, kteří nebydlí v jeho zařízeních. Přesto dnešní provoz lázní trochu brzdí další celkový rozvoj města. Lázně jsou uzavřeny sami pro sebe a nepříspívají k obnově výjimečného spojení lázní a krkonošského střediska. Asi proto, že jsou jedinými nezprivatizovanými lázněmi v Čechách. Hostům Janských Lázní by přineslo větší užitek rozhodnutí zodpovědných úředníků, kteří by se inspirovali lety 1902 a lépe 1920.



Centrální parkoviště v Janských Lázních

Přímo u dolní stanice lanovky na Černou horu je centrální parkoviště pro Janské Lázně. Střed města je pro běžný provoz motorových vozidel uzavřen. Vede sem pohodlná cesta, za deset minut může být každý na kolonádě. Spolu se svými zaměstnanci poskytuje pan Václav Motyčka nejlepší parkovací služby v Krkonoších. Automobily a autobusy jsou střeženy 24 hodin denně. Celý areál parkoviště je zabezpečen i pomocí průmyslových kamer.

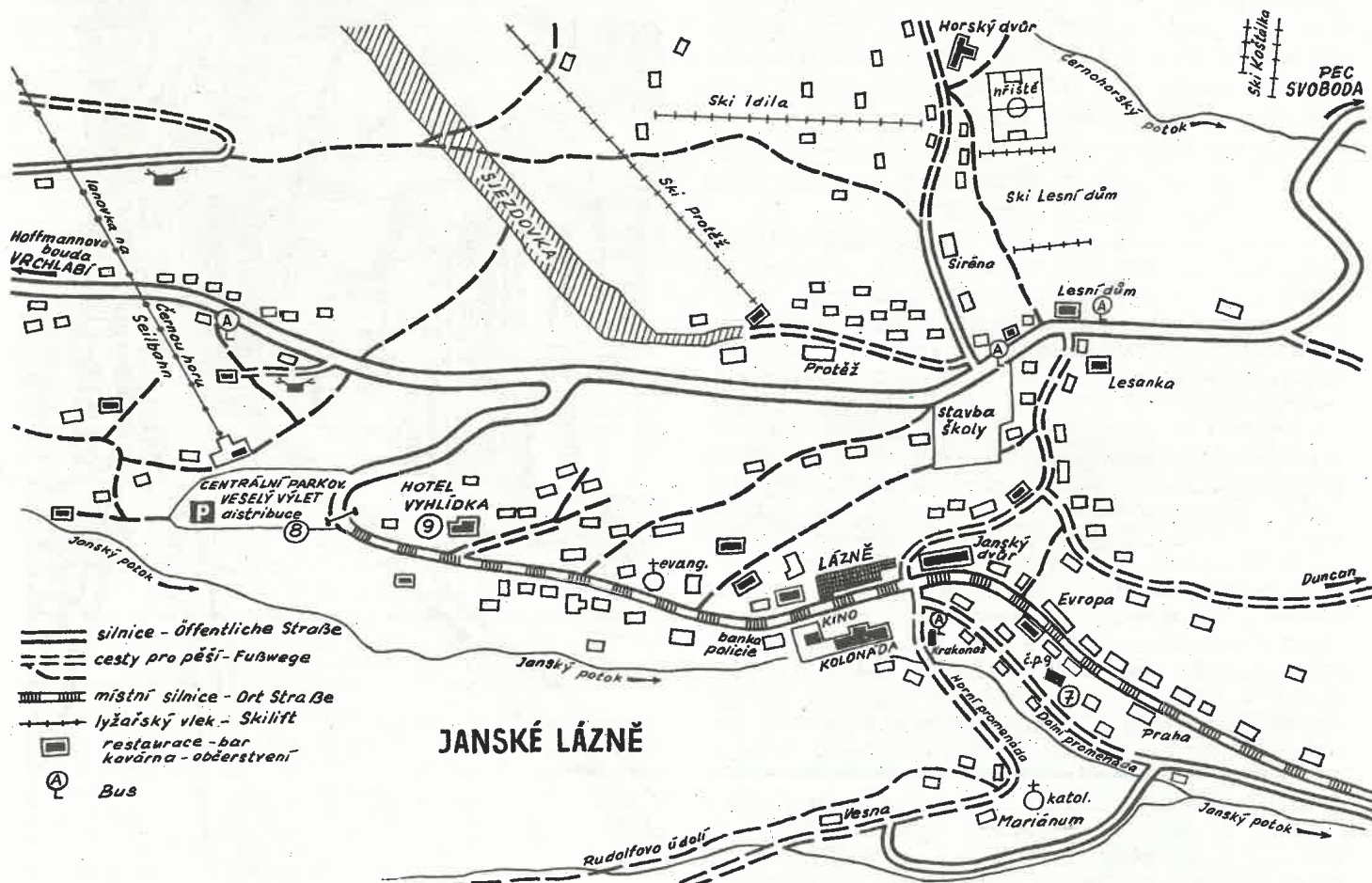
V noci je navíc v provozu čidlový systém reagující na každý vstup cizí osoby na parkoviště rozsvícením směrových výbojek. Na parkoviště lze vjet nebo z něj vyjet pouze přes elektricky ovládané závory. Přesto je po celou dobu pobytu vaše vozidlo pojištěno proti krádeži a poškození až do výše pěti miliónů korun.

Na parkovišti je nepřetržitý provoz směnárny a nově otevřený obchod se sklem.

Centrální parkoviště v Janských Lázních, provozuje Václav Motyčka, tel. (0439) 946 24, nonstop provoz včetně směnárny. Výhradní distribuce sezónních novin Veselý výlet pro oblast Janských Lázní a okolí.



Základem janskolázeňského lyžování je kabinková lanovka na Černou horu. Je dlouhá 2 300 metrů a překonává výškový rozdíl 566 metrů. Jezdí denně od 7 do 18 hodin v každou celou hodinu, mimo úterý, kdy začíná provoz až v 10 hodin. Je-li větší zájem, jezdí lanovka nepřetržitě. Jízdné je 20 korun. Od horní stanice lanovky je snadný nástup na hřebenové túry i na sjezdovku z Černé hory do Janských Lázní. Je upravena z původní trasy staré lanovky. Sjezdovku využívají také dva lyžařské vleky patřící nové společnosti Černá Hora (tel. 94918). Sjezdovka je upravována moderní rolbou Kässbohrer. Lyžařský vlek Protěž měří 1 600 metrů a je nejdelším vlekem v Krkonoších. Jedna jízda stojí 10 Kč. Část sjezdovky zvaná Pasticčka byla upravena již před letošní sezónou, další zlepšení hlavní černošské sjezdovky je plánováno pro příští sezónu. V dolní stanici je Ski bar a úschovna batohů. Druhému vleku se říká Anděl a je vysoko, až nad Zineckerovými boudami. Je dlouhý 450 metrů, jedna jízda stojí 4 Kč a platí tu i bodové jízdenky, stejně jako na vleku Protěž. Na oba vleky se nejsnadněji dostanete z centrálního parkoviště lanovkou přes Černou horu nebo přímo od hlavní silnice, kde ovšem nejde zaparkovat. Další lyžařské vleky v Janských Lázních nabízí firma KOVO Ski. Přímo pod Sokolskou boudou na Černé hoře provozují třístametrový vlek, kterému říkáme "Krkonošský ledovec". Protože jsou Volské boudy, jak se správně tato luční enkláva jmenuje, v nadmořské výšce



1220-1270 metrů, je vlek v provozu 120 dní v roce. Dva lyžařské vleky (500 a 390 metrů) jsou na Košťálce. Hlavně v březnu je jižní expozice celého svahu nevýhodou, brzy tu taje sníh. V plné sezóně tu stojí kiosek s občerstvením. Úplně novým vlekem firmy KOVO-Ski je Idyla (320 metrů) se středně těžkou sjezdovkou mezi domky osady Černá Hora. Východní expozice svahu zajišťuje lepší sněhové podmínky než Košťálka. I tady najdete rychlé občerstvení. Všechny sjezdovky uvedené firmy jsou upravovány rolbou Prinoth, jednotné jízdné je 3 koruny a jízdenky jsou platné na všech vlecích této firmy. U Lesního domu je Ski areál Sport Formánek se dvěma vleky. Provázkový vlek (80 metrů) je bez kotev a je určen malým dětem a úplným začátečníkům. Druhý vlek na této cvičné louce měří 200 metrů a hodinová jízdenka stojí 20 korun. Vzadu u hřiště je ještě jeden 250 metrů dlouhý vlek, který provozuje Sportovní klub Janské Lázně. Součástí Ski areálu je i půjčovna a servis lyží s doplňkovým prodejem sportovních potřeb, lyžařská škola a občerstvení.

Všechny lyžařské vleky v Janských Lázních jsou v provozu od 9 do 16 hodin, od února do 16,30 a podle zájmu lyžařů i déle.



Okolo Těsného dolu - Těsnému dolu říkáme také Klausák, podle původního německého pojmenování Klausengraben. Jméno připomíná přehradu na plavení dřeva - klausu, která tu byla na potocích postavena v 16. století. Přímo v Těsném dole není průchodná cesta, tamní krásnou přírodu, především scenérie Černohorského potoka, však dobře znáte z fotografií krkonošských mistrů Jiřího Havla a Ctibora Košťála. Při vyjíždě na běžkách nechte stranou vleky i lanovku a začněte stoupat po Zvonkové cestě z osady Černá hora (červená značka). Před Malými Pardubickými boudami zahněte doleva na lesní svážnici, která po chvíli ústí na hlavní černohorskou cestu u Zineckerových bud. Budete po ní stoupat jen kousek, u dolní stanice lyžařského vleku Anděl uhnete doprava na širokou lesní svážnici. Tady už pojedete po rovině, konečně máte za sebou 500 výškových metrů stoupaní. Brzy přijedete na cestu k Velkým Pardubickým boudám (modrá a zelená značka) a odtud, když bude dobrý sníh a vy budete spěchat, můžete být v Janských Lázních za 30 minut. Dlouhý sjezd po cestě T (Tweg) vás přivede k Modrým kamenům, které zůstanou skryty vpravo v lese. Po krátké rovině se rychle dostanete na Krausovy boudy a odtud doprava sjedete kolem Modrokamenné boudy na Košťálku a dál do města.

Okolo Černohorské rašeliny - jestliže neradi stoupáte na běžkách do velkých kopců, zvolte trasu od horní stanice lanovky na Černou horu. Projedete kolem Sokolské boudy (str.25) na Černou paseku (červená značka). Od nové Černé boudy je krásný výhled na hlavní krkonošský hřeben. Sjedete dolů po louce, až těsně před vjezdem do lesa opusťte cestu k Václaváku a když odbočíte mírně doprava na úzký lesní průsek dojedete na roh přírodní rezervace Černohorská rašelina. Pokud průsek minete, další odbočka z hlavní cesty vás přivede na stejné místo. Černohorskou rašelinu obchází jediná, velmi pohodlná cesta, téměř bez výškových rozdílů. Z Hubertovy vyhlídky se dá sjet na Valšovky (str. 26), ale vy projedete vpravo rašelinistě Mrtvý les a dál na Velké Pardubické boudy. Tady se můžete rozhodnout, zda sjedete přímo do Janských Lázní nebo zda se vrátíte na Černou horu.



HOTEL VYHLÍDKA RESTAURACE BELLA VISTA

Původní dřevěná roubená hospoda U veselé vyhlídky stála na místě nynější pivnice Kavkaz. Dosáhla takového věhlasu, že si tehdejší majitel mohl nedlouho před I. světovou válkou postavit naproti přes cestu zděný dům a pojmenoval jej Vila U veselé vyhlídky. Zatímco stará roubenka před nedávnem vyhořela, opravená Vila, dnes pojmenovaná Hotel Vyhlídka má nejlepší předpoklady šířit znamenitou pověst dál.

Po důkladné a pečlivé celkové rekonstrukci otevřel pan Eros Sgarbi, hoteliér z italské Modény, se svými společníky, hotel a restauraci. Ostatní podniky jim budou co do komfortu a osobitosti jen stěží konkurovat. U každého pokoje nebo apartmá najdete velkoryse vybavenou koupelnu s vanou nebo se sprchou a s bidetem. Barevná televize se satelitním příjmem a přímá telefonní linka jsou v podobných zařízeních samozřejmé. Jinde se však jen výjimečně setkáte s ortopedickými matracemi nebo s pokoji pro alergiky, které jsou vybaveny speciálními lůžkovinami, nábytkem a podlahovou krytinou. Příjemné prostředí hotelu dotváří vystavené originální obrazy.

V restauraci Vám nabídnou vedle českých jídel italské speciality. Nejsou to však pokrmy připravované jen podle italské kuchařky. Dva a půl měsíce se kuchaři zaučovali v Modeně a v jednom přímořském letovisku, kde sbírali zkušenosti s přípravou ryb. "Skutečná italská kuchyně vyžaduje vesměs italské suroviny", říká šéfkuchař Jiří Švestka, "přesto vás mohu ujistit, že tak vydatnou porci levněji jinde nedostanete."



Hotel Vyhlídka s restaurací Bellavista v Janských Lázních, (pošta 542 25), vedoucí Milan Kuna, tel. (0439) 94682, fax (0439) 94666, poskytuje (27 lůžek), ubytování i pro náročné hosty v apartmá nebo dvoulůžkových pokojích s vlastní koupelnou, barevnou televizí s 15 programy, k dispozici je přímá telefonní linka. Výtah, pokoje pro alergiky. Restaurace s českou a italskou kuchyní je otevřena denně od 11 do 23 hodin. Parkování je přímo před hotelem nebo na 100 m vzdáleném centrálním (hlídaném) parkovišti. Domluvíte se i italsky a německy.



Všimněte si, že všichni říkáme na Malé Úpě, přestože správně podle pravidel českého místopisu bychom měli nejen psát, ale i říkat v Malé Úpě. Užití této nespisovné vazby totiž má v sobě něco víc, než pouhé určení místa. Zároveň tím říkáme tam nahoře, na horách, na Malé Úpě.

Rozhodnete-li se k návštěvě horské obce Malá Úpa, poznáte krásný kout Krkonoš s desítkami původních chalup rozsetých po stráních, vykácené paseky, ale i dosud husté lesy s kilometry cest a cestiček. Okouzlí vás výhledy na okolní hory včetně Sněžky, také patřící do maloupského katastru. Poznáte místní obyvatele, kteří tu nemají lehký život. Malá Úpa má svá zajímavá specifika. Obecní i poštovní úřad leží v nadmořské výšce 1000 metrů. Více než polovina obce, včetně kostela se hřbitovem, je v zimě zasněžena tak, že sem nelze vjet automobilem. Děti od 3 do 9 let chodí do experimentální obecní školy na Pomezních Boudách. V jedné učebně se učí dvanáct žáčků z 1. až 4. třídy, v druhé je deset dětí mateřské školy. Tělocvik, zpěv a výtvarnou výchovu mají dohromady. Spolu také čekají po obědě na rodiče, až je rozvezou sněžnými rolbami i na vzdálené boudy. Jen ti starší si troufnou dojít na lyžích domů sami.

Při zimní návštěvě Malé Úpy musíte počítat i se zasněženou hlavní silnicí. Přestože ji cestáři pravidelně vyhrnují a sypou, stává se, že při vánicích potřebujete k vyproštění svého vozu lopatu. Sněhové řetězy jsou samozřejmostí. Zimní parkování je pro vás zajištěno na dvou střežených parkovištích a jedné odstavné ploše. Nově vznikající centrum služeb Spálený Mlýn (tel. 96 6213) provozuje kromě 24 hodin otevřeného parkoviště se základní informační službou i veřejné záchody, telefon, obchod a v průběhu zimy tu bude i

rychlé občerstvení. Zimní cena parkovného je 30 korun za den. Na Pomezních Boudách provozuje parkoviště i odstavnou plochu informační centrum (tel. 96 6229) se sídlem v budově obecního úřadu. Střežené parkoviště (tel. 96 6345) je v provozu nepřetržitě. I tady vám obsluha parkoviště poskytne základní informace. Zimní parkovné je 30 korun, na odstavné ploše 25. Další odstavné plochy mají pro své hosty některé boudy a pensiony podél hlavní silnice. Prosíme vás, nenechávejte stát automobily a autobusy na hlavní silnici. Bráníte údržbě silnice a také riskujete velmi pravděpodobné poškození vašeho vozu.



Nejdelším lyžařským vlekem (1 200 metrů) a sjezdovkou je JUNG, jen kousek cesty nad maloupským kostelem. Je v provozu denně od 8.30 do 16, od února do 16.30 hodin, při zájmu i déle. Sjezdovka je průběžně upravována. Děti do 10 let a organizované školní lyžařské kurzy zaplatí za jedno vyvezení 5, dospělí 10 korun. Další lyžařský vlek s veřejným provozem je ve Spáleném Mlýně. Vlek Veronika najdete v Černé Vodě pod Novými domky (200 m, cena 3 Kč). Úplně nový lyžařský vlek je pod Pomezními Boudami u hlavní silnice. Je 300 metrů od parkoviště a můžete sem sjet na lyžích. Jako většina lyžařských vleků je v provozu od 9 hodin do setmění (cena 2-3 Kč). Sjezdovka má výhodnou východní expozici a sjedou ji i malé děti. Lyžařský vlek U dolů je konečně po letech zprovozněn. Poměrně prudká sjezdovka končí přímo u malé odstavné plochy pro vozidla. Délka vleku je přes 300 metrů, cena jedné jízdy je také 3 Kč.

"Nejnebezpečnější je zmrzlý sníh": říká člen Horské služby Jirka Škoda

Služebna Horské služby na Pomezích Boudách je v chalupě naproti obecnímu úřadu a poště. Útulný interiér původní roubenky je zaplněn spoustou zajímavých věcí. Po zdech visí cepíny, mačky, karabiny, smyčky a další lezecký materiál. Rohy místností zaplňují lyže, lopaty, na policích se povalují čelové lampy a svítilny. U kamen se suší svozná deka a spoustu dalšího místa zabírá záchranářský vak na podvěs k vrtulníku. Vysílačka Jirky Škody je stále zapnuta na příjmu. Je jediným profesionálním pracovníkem Horské služby v okrsku Malá Úpa. Dalšími členy záchranářské organizace jsou dobrovolníci, většinou maloúpští lesníci. Do jejich okrsku patří i Sněžka. "Největší nebezpečí hrozí návštěvníkům hor na zmrzlém sněhu": říká Jirka Škoda a hned vysvětluje: "Po oblevách nebo při dlouhotrvajících inverzích se vytvoří po celých horách na sněhu ledová vrstva. Potom jsou úrazy i na rovině, na svahu nemá člověk bez stoupacích želez šanci. Přesto hostům těžko vysvětlujeme, že i když je úplně jasno a bezvětrí, je hřebenová túra třeba na Sněžku nebezpečná. Minulou zimu to šlo, zato rok předtím se tu zabili tři mladí lidé. A to jen proto, že nerespektovali naše výstražné tabule. Z lavin mají lidé větší strach, přitom na zmrzlém terénu je mnohem více úrazů, bohužel i smrtelných. Přesto se nesmí podceňovat ani lavinové nebezpečí."

Ještě bych rád upozornil na velký počet úrazů dětí na všelijakých plastických blbostech. Nemám ty bobby, pekáče a ostatní sedátka rád. Když se taková věc s děckem rozjede, nemůže brzdit ani řídit a pak většinou narazí do nějaké překážky. Jeden tatík, dokonce to byl policajt, pustil na bobu své dítě na Sněžce a to sjelo až do Lviho dolu. Jen zázrakem se mu nic nestalo. Jestli si někdo není jistý, zda se má vypravit na horskou túru, bude nejlepší, když se u nás na Horské službě zeptá na podmínky. Stačí zatelefonovat. V zimě máme ve východních Krkonoších v provozu tři střediska. Tady u nás na Malé Úpě (telefon 96 6233), na Luční boudě (96 2319) a hlavně v Peci, kde je nepřetržitá služba (96 2233). V Peci je pro letošní zimu trochu provizorní provoz, protože stavíme novou moderní služebnu."

Vedle služebních povinností "horského služebníka", jak také klukům od Horské služby říkáme, v sobě Jiří Škoda nezapře svou původní profesi automechanika. Jsou-li hosté na Malé Úpě se svým autem v nouzi, pomůže jim alespoň tak, aby mohli dojet do autoservisu pod horami. Ovšem jeho specialitou jsou sněžné skútry. Firma MOTO SKI J. Škoda provádí kompletní servis sněžných skútrů. Se svým skútrek SKI DOO provozuje službu pro hosty, které říká Sněžný expres. Převážuje osoby i náklady dle možnosti denně v době od 6 do 20 hodin kdekoli na Malé Úpě mimo I. a II. zónu Krkonošského národního parku. Informace a objednávky přijímá na telefonech 96 6233, 96 6229, 96 6324.

U WONDRÁČKŮ

Na východní straně hlavního údolí Dolní Malé Úpy stojí osamocený pension U Wondráčků. K pensionu odbočuje z hlavní silnice pohodlná asfaltová cesta těsně před Spáleným Mlýnem. V zimě je sjízdná pouze sněžnými pásovými vozy. Samotná bouda byla nově vystavěna před dvaceti lety a téměř po celou dobu tu pracují Hana a Zikmund Wondráčkoví. Patří mezi těch osmdesát odvážných, kteří na Malé Úpě žijí trvale. Před dvěma lety si svůj domov museli uhájit v dražbě, teď jsou konečně majiteli pensionu a vedou si dobře, od hostů slyšíme samou chválu.

Zikmund pochází z původního maloúpského hospodářství, jeho rodná chalupa je přes údolí přímo naproti pod lesem. Tady poznal námahu i kouzlo horského hospodaření. Věrně rodinné tradici pečlivě sklízí okolní louky. Ačkoli má skutečně mírnou povahu, někdy se musí zlobit na hosty, kteří se brouzdají po loukách ještě před senosečí. Ziky obstarává všechno kolem domu, včetně dopravy zásob a údržby vozidel. Vnitřní chod pensionu řídí Hanka. Nabízí ubytování ve dvou, tří, čtyř i pětilůžkových pokojích s teplou vodou. Čtyřlůžkové pokoje mají i druhou místnost, což ocení hlavně rodiče s dětmi. Početné rodiny či party se mohou ubytovat v jednom devítilůžkovém pokoji. Kromě jídelny jsou hosté zvyklí posedět ve společenské místnosti s barem.

K pensionu patří 240 metrů dlouhý lyžařský vlek. Náročnější lyžaři sjíždějí na lyžích dolů k autobusu, kterým se dostanou do lyžařského areálu v Peci. Při zpáteční cestě jezdí většinou autobusem až na Pomezí Boudy, odkud sjedou na lyžích přímo k Wondráčků. V okolí pensionu je mnoho možností k túrám nebo procházkám po malebné Malé Úpě. Vycházka ke kostelíčku je nejoblíbenější.



Pension U Wondráčků v Dolní Malé Úpě
(pošta 542 27), majitelé Hana a Zikmund Wondráčkoví,
tel. (0439) 966 322, ubytování (35 lůžek) turistického
charakteru se snídaní nebo polopenzí. V létě možnost
parkování osmi vozů přímo u pensionu, v zimě je zajištěn
dovoz zavazadel ze střeženého parkoviště Spálený
Mlýn. Otevřeno je stále, domluvíte se i německy.



Okolo Kraví hory

Až se octnete na běžkách u maloúpského kostela, projedte se kolem Kraví hory. Při příznivých sněhových podmínkách a pěkném počasí je to překrásná a přitom nenáročná vyjížďka. Hned za hřbitovni zdí se dáte doleva po většinou uježděné cestě mířící do lesa. Sotva po 150 metrech dorazíte na lesní svážnici, která obepíná dokola celou Kraví horu. Můžete se tedy vydat na kteroukoli stranu, vždy se vrátíte na výchozí místo. Z cesty se nedá sjet, nezabloudíte. Na trase nejsou příkrá stoupání ani sjezdy, zato z vykáčených pasek jsou skvělé výhledy. V zimě není tato cesta určena pro chodce.

Okolo Lvího dolu

Náročnější, téměř celodenní horská túra vede z Pomezních Bud na Sněžku a přes Růžohorky do Spáleného Mlýna. Její bezpečné absolvování je podmíněno dobrým počasím a nezledovatěným sněhem.

Z Pomezních Bud vyjedete po Cestě česko-polského přátelství (červená značka, dá se jít i po spodní Žluté cestě, ale zbytečně ztratíte výšku před stoupáním k Jelence). Po táhlém stoupání následuje vždy veselý sjezd do Sovího sedla. K boudě Jelence je to po hraničním průseku jen kousek. Po období nepříliš úspěšného provozu dostala Jelenka právě

nového majitele. Věříme tedy, že bude otevřeno a služby se zlepší. Za Jelenkou stoupá letní červeně značená cesta přímo na Svorovou horu (cesta není tyčovaná), vy však odbočíte doleva na Travers (lyžařská cesta, žlutá značka). Výstup po úbočí Svorové hory je delší, ale jakmile se dostanete nad horní hranici lesa, otevře se před vámi scénérie Lviho dolu se Sněžkou v pozadí. Během jízdy po Traversu můžete sledovat oblé tvary kopců pravé strany Lviho dolu, dosud nejlesnatější partie horské části Krkonoš. Přímou ze Sněžky vyběhává Prostřední hora, za ní je Koule, prostředek tvoří Lví důl s Rennerovou horou a po deseti kilometrech u Spáleného Mlýna Lví důl uzavírá Pěnkavčí vrch. Na levé straně je vykáčená Jelení hora. Chcete-li vystoupit na Sněžku, odbočte po zimní tyčované cestě na Obří hřeben a dál na vrchol Sněžky. Není to velká zacházka. Sestupová cesta ze Sněžky se opět setká s Traversem nad sedlem Růžové hory. Po frekventované cestě sjedete k mezistanici lanovky na Sněžku a dál po jediné sjízdné cestě na Růžohorky. Při sjezdu na Portášky dejte pozor na chodce. Jen třista metrů za horní stanicí lanovky Portášky odbočte doleva na řídku užívanou cestu (zelená značka). Odměnou za obtížnější sjezd po úbočí Pěnkavčího vrchu vám budou skvělé výhledy na dolní část Lviho dolu s Dolskými boudami a Šimovými chalupami. Cesta ústí přímo ve Spáleném Mlýně.

Oužlabý, žnýčb' jedno se Stříbrný Lev jmenuje

Přiznejte si, že jméno Lví důl zní v Krkonoších alespoň exoticky. Dostali se lvi do zdejšího místopisu neoprávněně nebo sem opravdu patří? Jaký je původ jména Lví důl, německy uváděného jako Löwengrund?

Vlastivěda Trutnovska z roku 1901 od dolnomaršovského učitele Josefa Demutha se zmiňuje o dvou kamenných lvech u vchodu do jedné štoly pod Dolskými boudami. Demuth odvozuje jméno dolu právě od těchto lvů. Těžko zjistíme, odkud pan učitel informaci získal, ale vzhledem k době založení těchto dolů v roce 1735, byli kamenní lvi spíše odrazem již staršího pojmenování. Zvláštní jméno nabídl v roce 1908 bratr Mikoláše Alše, Josef Aleš zvaný Lyžec. Vyšel z podobnosti německého Löwen a českého Lověn. Svůj výklad doplnil argumentem o bohatosti zvěře ve Lvím dole a doporučil české pojmenování dolu Lověn. O čtyřicet let později se stejným problémem zápasil mnohem fundovanější znalec a tvůrce českého místopisu východních Krkonoš Josef Šourek. Zcela odmítl pojmenování Lví důl a přiklonil se ke staršímu vysvětlení vzniku jména zkomolením německého Laube (obydlí) na Lebe (život) až na Löwe (lev). Vše vyřešil zavedením zcela nového názvu Tichý důl, ale ten se neujal a záhy zcela upadl v zapomnění. Starší místopisec E.R. Petrák vysvětlil v roce 1891 původ jména Löwengrund od původního Lwinengrund (lavinový důl), přitom si vůbec nepřipustil, že do Lviho dolu nikdy žádné laviny nesjely.

Mnoho zajímavého vypovídají mapy. Ty z posledních čtyřiceti let raději nechávají celé tisícihektarové údolí bez pojmenování, ale starší turistické všude shodně uvádějí Lví důl

(Löwengrund). Mapa Jana Kristiána z Wolffsbürgu z roku 1701 uvádí Leüenthal, což odpovídá básnickému či romantickému výrazu pro Lví údolí. Naproti tomu Samuel Globic z Bučina ve své mapě Královských lesů východních Krkonoš z roku 1668 použil jméno Lebenbach. Asi právě tímto jménem vnesl do pojmenování Lviho dolu zmatek. Jeho známá mapa sloužila jako podklad četným autorům včetně Josefa Šourka k odvození Löwen (lvi) z Leben (živý, život). Možná celá montáž vznikla chybou Samuela Globice v jednom špatně uvedeném písmenku. Vysvětlení je jednodušší, než údajné zkomolení. Zásadním důkazem původnosti jména Lví důl je česky psaná zpráva kutnohorského úředníka o stavu krkonošských lesů z 23. září 1609, která je uložena ve státním archivu v Praze. Náš grafik Zdeněk Petřina z listiny okopíroval důležitý řádek. Čtete sami: "oužlabí, z nichž jedno se Stříbrný Lev jmenuje". I s ohledem na další text je nepochybné, že je řeč o našem Lvím dole. Přívlastek stříbrný dává tušit spojitost s hornictvím. Historik Krkonošského muzea Míla Bartoš připomíná důlní dílo z 16. století zvané Zlatý lev ve Svatém Petru ve Špindlerově Mlýně. Stejně jméno dolu našel i Radko Tásler v Horních Lysečínách. Můžeme tedy vyslovit názor, že jméno Lví důl je původní a odráží někdejší hornický výraz pro důlní dílo.

V nejnovějších turistických mapách se po mnoha letech opět objevil Lví důl. Místní lidé toto jméno užívali vždy a to až do dneška. Snad i proto, že ve Lvím dole zůstává něco tajemného.

ZIMNÍ A LETNÍ

Město Pec pod Sněžkou vzniklo ze dvou obcí, Velké Úpy a samotné Pece. Ještě nedávno se Velká Úpa administrativně dělila na první a druhý díl, podle polohy na pravém nebo levém břehu řeky Úpy. To bylo oficiální dělení, ale lidé říkali a dosud někdy ještě říkají, že Velká Úpa má zimní a letní stranu. Vyplývá to z orientace údolí k denní dráze slunce a je zřejmé, že zimní strana má čistou severní expozici. Z toho plynoucí nepříjemnosti, třeba při sušení sěna, tvorbě jarních a podzimních námraz, zvláště hostům vynahradí lepší sněhové podmínky zimní strany. Naopak nevýhodou pěkných lyžařských terénů letní strany Velké Úpy je brzy tající sníh v nižších polohách úpských strání. Při volbě vycházky či túry je vhodné přihlídnout kromě počasí i k orientaci vůči světovým stranám. Někdy sluníčko zahřeje i v třeskutém mrazu, jindy rozzlobí, když kus lyžařské stopy roztaje.

I Pec se rozdělila na zimní a letní. Nezpůsobila to však ani orientace vůči světovým stranám ani úřední dělení.

BOUDA ARTUR

Pojedete-li po silnici z Horního Maršova do Pece pod Sněžkou, možná si ani nevšimnete směrovky na boudu Artur. Majiteli jsou Helena a Artur Povýšilovi. Představujeme vám je ve Veselém výletu, protože poskytují kvalitní služby v pěkném prostředí.

Bouda Artur leží v malebném Vavřincově dole. Dostanete se tam, když odbočíte za Křižovatkou první cestou doleva. Minete několik krásných původních chalup a po cestě, která je i v zimě udržovaná, přijedete k zrekonstruované boudě. Parkovat můžete přímo zde.

Bouda Artur poskytuje ubytování turistického charakteru s umývárny a sprchami na patře a s výbornou českou kuchyní. Restaurace sice není určena průchozím hostům, ale rychlé občerstvení v nouzi dostanete.

V zimě je bouda snadno dostupná i na lyžích. V Peci se vyvezte nahoru na Javor a spusťte se po nové pohodlné cestě na Vebrový boudy a dál Javořím dolem až k boudě Artur.

Hosté svými rozdílnými zájmy v průběhu roku vytvořili v Peci zimní a letní údolí. V letní sezóně je nacpané údolí řeky Úpy směrem k Obřímu dolu a ke Sněžce. Vozy hostů denně zaplňují parkoviště u kapličky, protože všichni si přejí spočinout na nejvyšším kopci Čech. Druhé údolí zatím čeká v klidu na svůj čas. Ten přijde jakmile napadne sníh a rozjedou se lyžařské vleky. Pak zimní údolí kolem Zeleného Potoka praská ve švech. Je logické, že se tomuto trendu přizpůsobují i ceny služeb. Příkladem může být i výše parkovného na veřejných parkovištích. První den v létě u kapličky se platilo za osobní vůz sto korun, v zimě jen dvacet pět. Opačně je to na parkovišti Zelený Potok, kde v zimě za první den stání zaplatíte rovněž stovku. Parkoviště Zelený Potok je střeženo jen v době od 7.00 do 17.00 hodin. Ovšem zimní i letní novinkou je zrušení placeného vjezdu do Pece (a Malé Úpy). Na mýtě v Temném Dole před Peci pod Sněžkou byl zrušen poplatek za vjezd do údolí pod Sněžkou. Zůstávají pouze poplatky na veřejných parkovištích. A ty jsou v Peci zimní a letní, ale o tom jsme už mluvili.

Lyžovat můžete i ve Vavřincově dole. U boudy je 200 metrů dlouhý vlek a ideální lyžařské podmínky, neboť bouda stojí na zimní straně, kde bývá dostatek sněhu i na jaře. Bouda je výhodným výchozím bodem pro běžkaře. Běžecké tratě vedou přes hřebeny na Černou horu do Janských Lázní nebo do Pece.

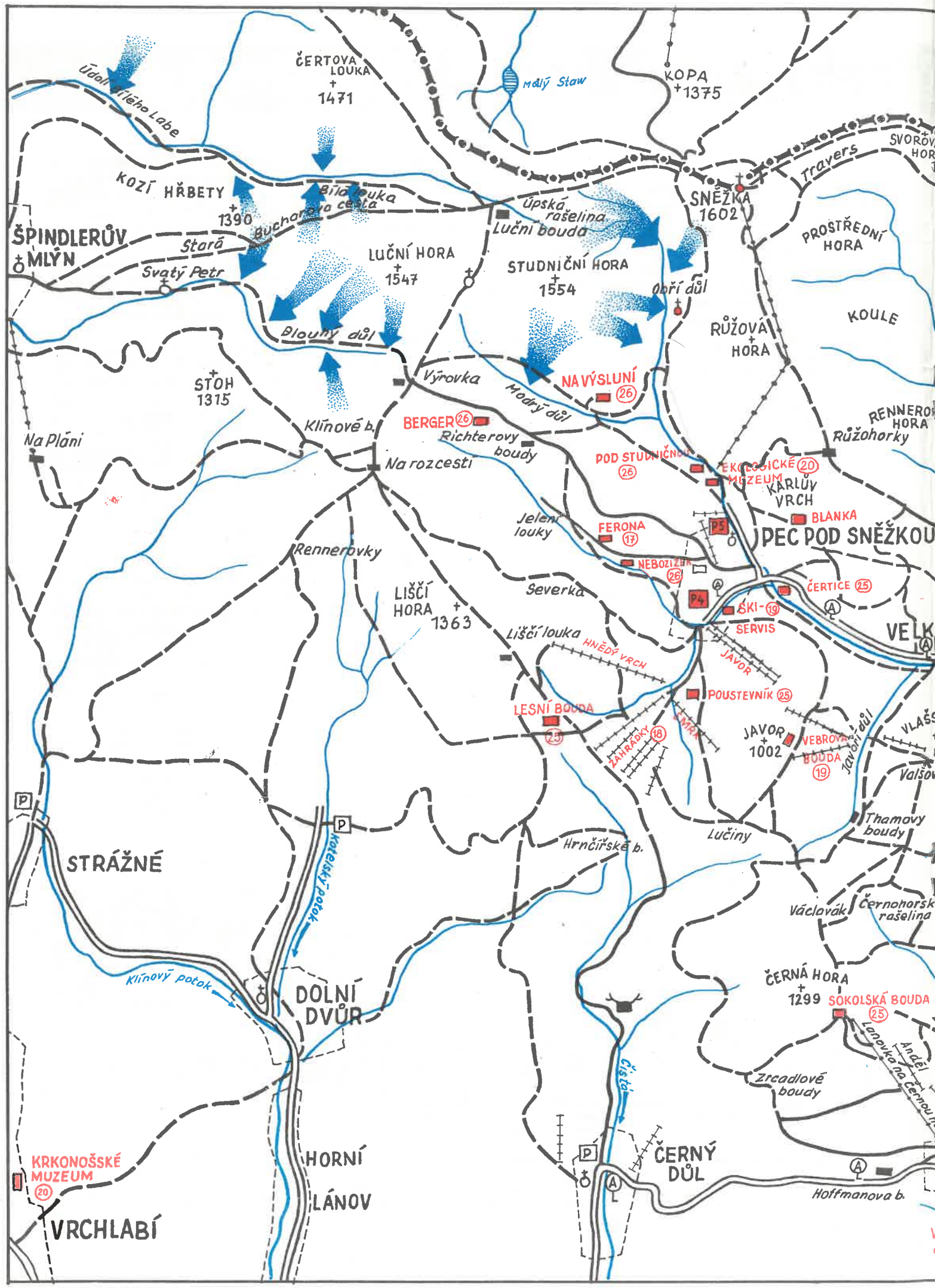
I pro dlouhé zimní večery se nabízí program. Kromě již běžné televize se satelitem si zde můžete zahrát kulečnick, dát si sklenku v baru nebo posedět s přáteli u krbu a opéci si maso na roštu.

Na boudě Artur jsou vybaveni i na léto. U boudy je volejbalové hřiště, bazén a houpačky pro děti, posezení na terase pro dospělé.

To vše dohromady spolu s milými majiteli vám zajistí klidnou a příjemnou dovolenou v rodinném prostředí na chalupě, která je částečně na samotě obklopena lesy a loukami, a přitom snadno přístupná od hlavní silnice.

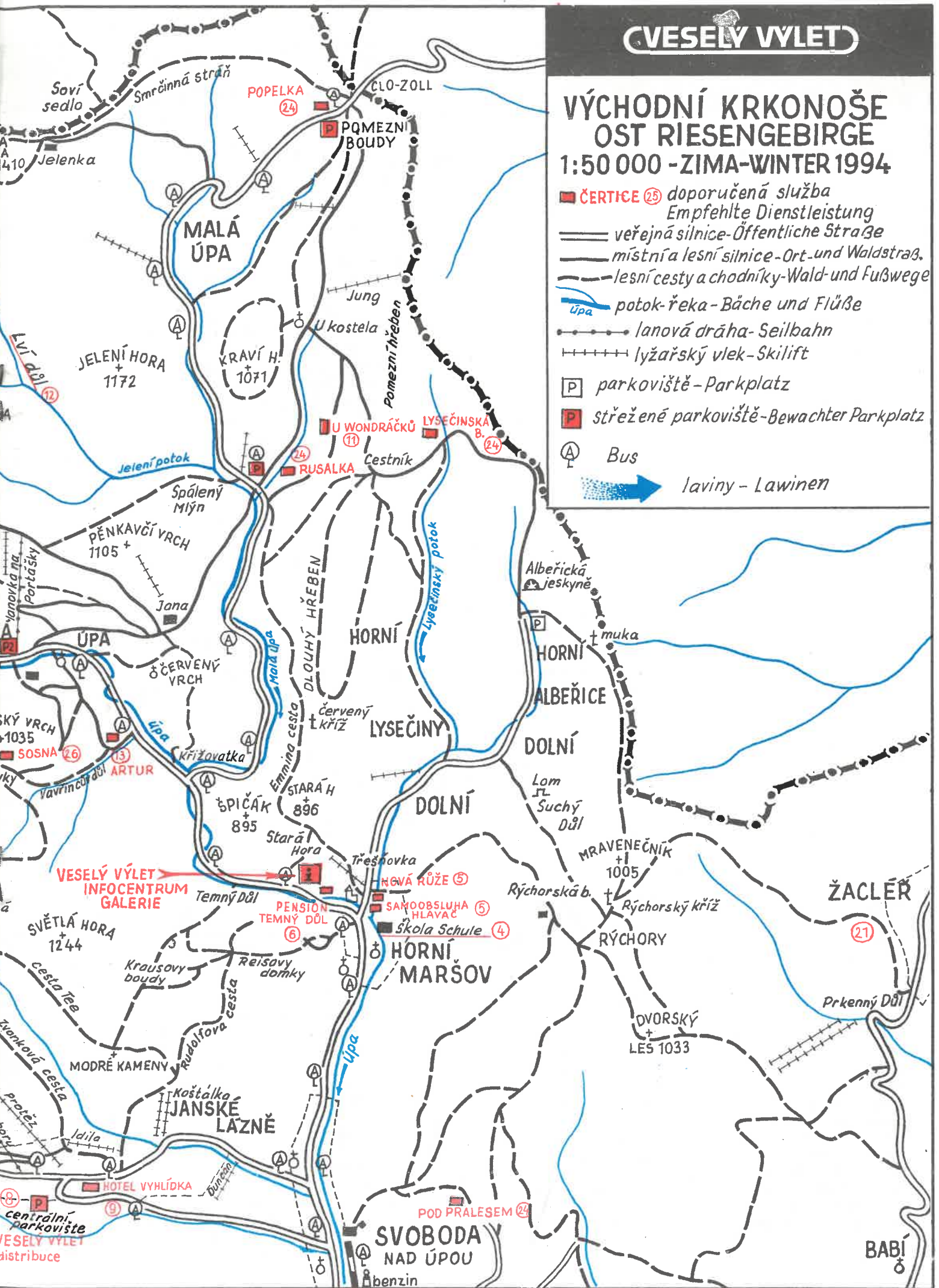


Bouda Artur ve Velké Úpě, (pošta 542 22), majitel Artur Povýšil, tel. (0439) 962 137, ubytování (47 lůžek) s polo i plnou penzí. Parkoviště je přímo u objektu. K dispozici je bar, sat.TV, lyžařský vlek, v létě hřiště a malý bazén. Otevřeno je stále, domluvíte se i německy.



VÝCHODNÍ KRKONOŠE OST RIESENGEBIRGE 1:50 000 - ZIMA-WINTER 1994

- ČERTICE 25 doporučená služba
Empfohlte Dienstleistung
- veřejná silnice - Öffentliche Straße
- místní a lesní silnice - Ort- und Waldstraß.
- lesní cesty a chodníky - Wald- und Fußwege
- Úpa potok - řeka - Bäche und Flüße
- lanová dráha - Seilbahn
- lyžařský vlek - Skilift
- parkoviště - Parkplatz
- střežené parkoviště - Bewachter Parkplatz
- Bus
- laviny - Lawinen



SILVESTR, SILVESTR, SILVESTR,

Poslední týden v roce jsou Krkonoše úplně plné. Hosté přijíždějí již od 25. prosince a dva, tři dny před Silvestrem se v Peci nebo v okolí nenajde jediná volná postel. Odřeknuté rezervace jsou okamžitě znovu zadány. Cestovní kanceláře dostávají již v průběhu roku žádosti o zajištění pobytu. Silvestr v Krkonoších je tak populární, že nemohou uspokojit všechny zájemce nikdy. Pokud nemají hosté stálou dohodu s některou boudou či pensionem, musí se včas obrátit na některou cestovní kancelář (nejlépe ještě v průběhu předcházející zimy) nebo najít, třeba i na stránkách Veselého výletu, nový pension, boudu či hotel, kde dosud nemají své stálé silvestrovské hosty.

Je jistě příjemné zakončit uplynulý rok na horách, ale těm, kteří neuspějí v silvestrovském týdnu, doporučujeme Krkonoše v dalších termínech. Najdou volnější sjezdovky, běžecké tratě i restaurace a nebudou mít problém s parkováním. Zvláště příznivé podmínky bývají v lednu a je-li dostatek sněhu ani březen není tak vytižen jako Silvestr nebo čas únorových školních prázdnin.

VOLNÉ ODPOLEDNE

I když většina návštěvníků přijíždí v zimě do Krkonoš kvůli lyžování, každý z vás občas dostane chuť si někam vyjít, zabavit se. Jaké možnosti poskytuje Pec a Velká Úpa? Bez výběru uvádíme nabídku veřejných služeb, ze kterých si snad vyberete.

Krytý plavecký bazén je v Peci na boudě Poustevník (tel. 96 2469, viz. str. 25) a ještě výše v hotelu Energetik na Hnědém Vrchu (tel. 96 2468).

Saunu, solarium a masáže najdete na Malé Pláni v Peci v pensionu Kuhn (tel. 96 2149). V sousedním pensionu Lev (tel. 96 2153) je sauna, solarium a fitcentrum. Fitcentrum a masáže jsou také v hotelu Hela (tel. 96 2431, 2321) ve Velké Úpě.

Kulečnick si můžete zahrát v hotelu Horizont (tel. 96 2121) v Peci a v herně Radium centr ve Velké Úpě (tel. 96 2474, otevřeno je denně od 19 do 01 hodin).

Diskotéky jsou v plné sezóně ve vinárně Bohatýr (tel. 96 2220) u kapličky v Peci a ve Velké Úpě v kavárně Radium (tel. 96 2114).

Noční bar je v Peci v grilu Enzián (tel. 96 2457) a v hotelu Horizont v 18. podlaží (tel. 96 2121). Ve Velké Úpě v hotelu Hela (tel. 96 2431, 2321) a v Satelit baru v dolní stanici lanovky Portášky (non stop).

Cukrárna je v kavárně Máj v centru Pece, večer se tu i tančí.

Ekologické muzeum při cestě do Obřího dolu v Peci je otevřeno v plné sezóně denně mimo pondělí (tel. 96 2411, viz. str. 20).

Videoprogramy s tematikou ochrany přírody jsou připraveny v informačním středisku Správy KRMAP v Peci (tel. 96 2213, viz. str. 20).

Projížďky na saních tažených koňmi si můžete objednat předem u Petra Černého (tel. 96 2464) nebo na boudě Ferona-Boženka (tel. 96 2471, viz. str. 17). Bez objednání vyjíždějí koně k vyhlídkovým jízdám podle sněhových podmínek do Obřího dolu nebo do Velké Úpy od parkoviště u kapličky (P3) v Peci.

Rolbu - TAXI provozuje pro Pec Pavel Mertlík (tel. 96 2225) a ve Velké Úpě s rolbou Kässbohrer jezdí Walter Hofer (tel. 96 2195) včetně úprav sjezdovek a dopravy zásob na boudy.



BĚŽECKÉ TRASY PRO SPORTOVNÍ JEŽDĚNÍ

Dolní vodovodní cesta - Desetakilometrová trasa (měřeno tam i zpět) začíná mezi Lesní boudou a Zahrádkami. Po průseku plynovodu jde až téměř k Tetřevím boudám a potom uhýbá doprava na lesní svážnici kopírující místy starou Dolní vodovodní cestu. Trasa má příjemný profil bez prudkých stoupání. Pod Liščí horou se sportovní běžkaři obracejí zpět, když cesta pokračuje dál do oblasti Lahrových a Husích bud nebo nahoru na Zadní Rennerovky.

Okolo Javoru - Zcela nově upravená běžecká trasa začíná u horní stanice lyžařského vleku Javor. Vede přes Vebrovu boudu, úbočím Slatinné stráně ke Kolínské boudě, přes Lučiny k Pražské boudě a odtud na horní část Zahrádek (možnost navázání na Dolní vodovodní cestu). Z trasy lze odbočit u Pražské boudy zpět k Vebrovkám nebo u Kolínské boudy k Černé hoře. Úsek před Václavákem byl upraven tak, aby i zde sněžná pásová vozidla mohla trasu upravovat. Prostředky na zřízení běžecké trasy byly získány od měst Pec pod Sněžkou a Janské Lázně, Lesního závodu Horní Maršov, Správy KRMAP a lyžařského areálu SKI Pec, který zajišťuje i pravidelnou údržbu tratě. Vedle zlepšení sportovní úrovně běžecké tratě mají vynaložené prostředky přispět k ochraně vysazených lesních stromků na okolních pasekách. Při jízdě po upravených trasách bude méně lyžařů zajiždět do volného terénu, kde hranami svých lyží ničí vršky malých stromků.

TURISTICKÉ LYŽAŘSKÉ TRASY

Klasická přes Liščí horu s návratem Modrým dolem - Namáhavý výstup na Liščí horu do výšky 1 363 metrů si můžete usnadnit jízdou lyžařským vlekem Hnědý Vrch nebo Zahrádky. Přesto je k vrcholu ještě kus cesty. Po sjezdu z Liščí hory klasická túra pokračuje pohodlně kolem Bufetu Na rozcestí k Výrovce. Odtud můžete při dobrých sněhových podmínkách sjet do Pece Modrým dolem. Je to jeden z nejkrásnějších sjezdů na běžkách. Horní část cesty Modrým dolem může být uzavřena ve dvou případech. Hrozí-li akutní lavinové nebezpečí nebo při nedostatku sněhu. Tak jsou chráněny porosty kleče a vzácné horské květiny.

Z Pece do Špindlerova Mlýna - nejsnadnější přejezd vede opět přes Liščí horu od lyžařských vleků. Z křižovatky cest u Bufetu Na rozcestí pojedete ke Klínovým boudám, je to snadný sjezd. Po výstupu k boudě Na pláni a na Přední Planinu snadno sjedete do Špindlerova Mlýna po turistické sjezdovce. V opačném směru túry můžete využít lanovku na Pláň. Nejrychlejší, ale nesnadný sjezd do Pece je od Bufetu přes Severku.

Malé kolečko - snadná, přitom krásná túra, schůdná i v době špatného počasí vede nejprve Obřím dolem. Můžete se zajet podívat až dozadu ke kapličce, u které se začíná zvedat cesta na Sněžku Obřím dolem. Ta bývá téměř po celou zimu uzavřena kvůli nebezpečí lavin nebo pádu na zmrzlém terénu. Kousek zpět, hned za Boudou v Obřím dole, odbočuje přes most cesta, která vás lesem dovede do osady Modrý Důl. Kromě hezkého pohledu na Studniční horu se můžete zastavit na malé občerstvení v horské útulně Hynka Špurného Na výsluní (str. 26). Sjezd do Pece po cestě kolem Milířů lehce zvládnete.

Přes Karlaberk - tak říkáme cestě kolem Karlova Vrchu. Z peckého náměstí projdete za ordinací lékárny ke strmě stoupající cestě. Ta vás brzy dovede na Šimonovu Stráň, louku se třemi hezkými chalupami. Až vjedete opět do lesa, dejte



Dávne časy Abrahámových domků připomíná zajímavá kaplička s letopočtem 1834. Stojí na křižovatce cest k Jelením loukám do Vlhkého dolu a k boudě Ferona. Je z doby, kdy se tudy ještě dopravovaly k pecím v údolí rudy vykutané z nitra Liščí hory. Možná, že právě horníci a nosiči rudy dali podnět k její stavbě, kdo ví? Kaplička je jednou ze zajímavostí na pohodlné vycházkové trase z Velké Pláně na Jelení louky. A protože tudy denně projíždějí sněžná vozidla, je jako jedna z mála cest průchodná takřka po celou zimu i pro chodce bez lyží.

se po 200 metrech doleva do kopce. Cesta ústí na dlouhou svážnici, kde jízdu doleva přijedete na Karlův Vrch s krásným výhledem na pecké údolí a pohostinnou boudu Blanka (str. 26). Dáte-li se po svážnici doprava, přijedete po pohodlné cestě do poloviny lyžařské sjezdovky Portášky. Dál cesta vede k boudě Jana. Ještě předtím můžete sjet do Velké Úpy, ale nebudete-li spěchat, určitě se ještě zajedte podívat k osadě Červený Vrch. Od boudy Jana sem vede pohodlná cesta a od televizního vysílače je krásný výhled na Velkou Úpu a okolní kopce.

Pod Světlou horou - po známé cestě se z Lučin dostanete na Václavák, odkud rovněž stoupá cesta k Černé hoře a doleva na Černohorskou rašelinu. Vy pojedete ještě více vlevo po svážnici, která začne brzy klesat. Pohodlně se dostanete na Pěticestí, křižovatku cest nad Valšovkami. Dáte se po té nejširší doprava, mířící směrem k masivu Světlé hory. Nad Velkými Tippetovými boudami se cesta stáčí k Valšovkám, kam brzy sjedete. Můžete se zastavit u Sosnů na výborný domácí jogurt (str. 26), sjet do Velké Úpy nebo pokračovat v naší trase doleva do kopce k Tammovým boudám. I tady je hezký výhled na hory. Přes Tammovy boudy můžete projet zkratkou ke Kolínské boudě, ale také pokračovat po široké svážnici ve výstupu zpět na Pěticestí a již známou cestou přes Václavák do Pece.

BOUDA FERONA - BOŽENKA

Patnáct minut chůze z centra Pece pod Sněžkou, když projdete po lesní cestě z Velké Pláně, najdete krásnou louku a tři stavení. Leckoho překvapí malebnost a zdánlivá odlehlost místa. V mapě je luční enkláva označena jako Chaloupky, ale po staletí se jim říkalo Abrahámovy domky. Jméno připomínalo rodinu dřevařů, která sem v 16. století přišla, vykácela les, založila louku a postavila chalupy. Z té nahoře u lesa je dnes krkonošská bouda Ferona. Pamatuje i hezčí pojmenování - bouda Boženka. Majitel boudy pan Lerch o tom říká: "Starý název boudě vracíme, jen ještě nějaký čas budeme uvádět i jméno Ferona, aby si hosté změny povšimli". Bouda Boženka nabízí klasické zázemí pobytu na horách. Dobře tu vaří, leckdo ocení točené světlé i tmavé pivo Staropramen, večer je otevřen i bar. Skvělé je okolí boudy. Zimní hosté ocení moderní lyžařský vlek s veřejným provozem přímo u boudy. Louku, která se v zimě mění na sjezdovku, sjedou i začátečníci. Již ze zasklené verandy je hezký výhled na Vlhký důl a také na velkou sjezdovku na Javoru. Kdo neodolá, nazuje si lyže a sjede dolů. Na vleku Javor je za několik minut. Když odložíte návštěvu boudy Boženka na jaro či léto, najdete v jejím okolí krásnou přírodu. Zvlášť Vlhký důl patří mezi nejmalebnější místa v Krkonoších. Děti objeví les plný zajímavostí. I přímo u boudy je pro ně místo na hraní.

K boudě Ferona - Boženka patří také koně. I když jsou ustájeni dole v Peci, právě tady mají domovské místo. Hosté si tu mohou objednat vyjíždku v saních či kočáře do různých míst Pece a Velké Úpy.



Bouda Ferona - Boženka v Peci pod Sněžkou, (pošta 542 21), majitel Jan Lerch, tel. (0439) 96 2471, poskytuje ubytování turistického charakteru s polopenzí i plnou penzí ve 2, 3, 4 a 6 lůžkových pokojích s teplou vodou (celkem 30 lůžek). K boudě patří veřejný lyžařský vlek a provoz vyjíždkového koňského potahu. K dispozici je satTV, video, bar. V zimě je zajištěn dovoz zavazadel ze střeženého parkoviště u kapličky (P3), v létě mohou ubytovaní hosté parkovat přímo u boudy. Otevřeno je stále, domluvíte se i německy.



Sjezdovky kolem Lučního a Vlčího potoka jsou to nejlepší, co může svým návštěvníkům zimní Pec pod Sněžkou a východní Krkonoše nabídnout. Stále rozšiřovaný a modernizovaný lyžařský areál poskytuje sedm a půl kilometrů upravených sjezdovek a další kilometry lyžařských cest. Přepravní kapacita lyžařských vleků společnosti SKI Pec přesáhla 6 300 osob za hodinu. Ceny jízdného na zdejších vlecích jsou nejnižší ze všech čtyř hlavních krkonošských lyžařských středisek. Kvalitní lyžování zajišťují tři moderní pásové stroje Kässbohrer, které do zahájení ranního provozu upraví všechny tratě. Novinkou je úprava dvou lyžařských běžeckých tras (str. 16) rolbou se speciální frézou a "žehličkou" na tvarování stop. Vloni zavedené večerní lyžování na Zahrádkách III "U lesa" získalo rychle na oblibě. Nenáročný terén a dobré osvětlení umožňují provoz vleku a sjezdovky až do 22 hodin. V noci sjíždějte do Pece velmi opatrně a jen po vám dobře známé cestě.

Jakmile se na sjezdovce stane úraz, je nutné ihned zavolat Horskou službu. Úraz můžete nahlásit přímo u člena Horské služby na sjezdovce, v kanceláři nebo úschovně zavazadel na Zahrádkách, také obsluhy jakéhokoliv vleku přivolají pomoc. Případně přímo volejte číslo 2233. Je nutné uvést, kde k úrazu došlo a jeho vážnost. Každá sjezdovka i lyžařský vlek mají svá specifika. Podrobně jsme vás s pěti "velkými"

sjezdovkami seznámili v minulém zimním vydání Veselého výletu. Po modernizaci velmi stoupala obliba vleku a sjezdovky na Hnědém Vrchu. Jsou nejdelší a vlek má nejvyšší přepravní kapacitu. Stejně jako Javor I není Hnědý Vrch vhodný pro malé děti a začátečníky. Oba vleky jsou samoobslužné, vlekář vám pouze zkontroluje jízdenku. Rychlost vleku Hnědý Vrch a hustota unašečů pro dva lyžaře někdy působí problémy při nastupování. Na nástupiště postupujte velmi rychle, unašeč si sami zachyťte a přidržte.

Vzniknou-li vám při přepravě lyžařským vlekem nějaké potíže, obraťte se na vedoucího provozu nebo přímo na ředitele lyžařského areálu pana Vamberu. Najdete je v kanceláři na Zahrádkách. Zde jsou také veřejné WC a úschovna zavazadel. Můžete si tu lyže a batoh nechat i do příštího dne.

SKI Pec a. s., Pec p. Sněžkou (pošta 542 21), ředitel František Vambera, tel. (0439) 96 2475, fax (0439) 96 2385, **provozní doba 9-16 hodin, od 15. 2. do 16. 30.**
Jízdné: 6ti denní jízdenka - dospělí 1000 Kč, děti do 10 let 500 Kč, celodenní - 200/100 Kč, odpolední (od 12 hod.) - 100/70 Kč, jednotlivé jízdy - 12/6 Kč. Na Zahrádkách II a III, Klondiku I a II je cena bez rozdílu věku a vleku 6 Kč, zároveň tu platí všechny ostatní jízdenky. Novinkou je sezónní jízdenka s fotografií za 3 000 Kč pro dospělé a 1 500 Kč pro děti.

1/C Javor I - samoobslužný vlek s teleskopickým unašečem pro 1 lyžaře, délka 1019 m, převýšení 246 m, kapacita 900 osob/hod., středně náročná sjezdovka. 2/D Javor II - vlek s obsluhou, unašeče pro 2 lyžaře, kap. 560 os. 3/F Hnědý Vrch - samoobslužný, pro 2 lyžaře, délka 1194 m, převýšení 315 m, kap. 1100 os., středně náročná. 4/E Vysoký Svah (Smrk) - s obsluhou, pro dva lyžaře, délka 812 m, převýšení 150 m, kap. 870 os., snadná. 5/G Zahrádky I - s obsluhou, pro 2 lyžaře, délka 895 m, převýšení 225 m, kap. 670 os., středně náročná. 6/H Zahrádky II - samoobslužný s teleskopickým unašečem pro 1 lyžaře, délka 380 m, převýšení 80 m, kap. 560 os., středně náročná. 7/I Klondike I a II - samoobslužné, pro 1 lyžaře, délka 360 m, převýšení 60 m, kap. 560 os., snadná. 9/K Zahrádky III ("U lesa") - samoobslužný, pro 1 lyžaře, délka 350 m, převýšení 60 m, kap. 560 os., snadná. (Mimo areál: A/B - sedačková lanovka na Sněžku. L - sedačková lanovka na Portášky).



PRVNÍ VLEKAŘI

Když byl postaven v roce 1957 první vlek na Zahrádky, to už bylo něco. Konečně se více lyžovalo, než stoupalo do kopce. Začátky byly vskutku průkopnické. V dřevěné boudě se každé ráno před zahájením provozu ohřívali první Páni vlekaři. Pokladníka dělal pan Vacek z chalupy na Hlušinách nad Velkou Úpou. Později se stal vedoucím pomalu vznikajícího lyžařského areálu. Za jeho vedení byly postaveny vleky na Hnědý Vrch, Javor a po zániku staré Muldy i na Vysoký Svah. Když pan Vacek se svou nezbytnou fajfkou odešel do penze, skončila s ním nejstarší doba lyžařských vleků v Peci. Dalším z prvních vlekařů byl Běda Horák. Ještě po letech jeho typickou jízdu ve stylu francouzské školy lyžování poznávali hosté na svazích už z dálky. Fronta lyžařů se rozestupovala, když sedmdesátník Běda s ohnutými zády vstupoval na vlek a utrousil: "Dneska mi to nějak nejde." Bydlel až v Modrém dole, v bývalé prádelně vyhořelé Modrodolské boudy. Major prvorepublikové armády s malinkou penzí, jehož bouda nebyla ani zateplená, ani vytápěná, patřil mezi skalní horaly. Když se ráno před otevřením vleku ohříval u kamen a posteskl si, že dnes měl v chaloupce deset stupňů, namítl pan Vacek, že to není tak strašné. Nato Běda Horák podotkl, že minus deset, i peřina mu prý přimrzla k puse. Jednou ho návštěvník zastihl jak sedí ustrojený na židli, která stála na stole. Překvapení hosta Běda odměl hláškou, že u stropu je přece jen tepleji. Ještě v sedmdesátí odcházel po celodenním lyžování domů do Modrého dolu pět kilometrů neprojetou stopou. S Bédou Horákem se přátelila paní Edita Mandausová, od malička vášnivá lyžařka. Narodila se v předválečném Trutnově a byla po celý život každý víkend na horách. Nejčastěji na svazích Peci pod Sněžkou. Po odchodu do důchodu se stala pokladní v kase lyžařského vleku. Paní Edita trávila všechny volné chvíle na sjezdovce, kromě lyžování tu ráda povídala se známými a také pořád kouřila. Říkali jsme jí "Coud bábi".

SKI SERVIS

Ski servis s mnohaletou tradicí a na profesionální úrovni najdete přímo pod lyžařským areálem u parkoviště Zelený Potok (P4). Provozovatel Petr Kos se svými spolupracovníky zde opravuje a půjčuje lyže. Ve východních Krkonoších je tento servis největší a nejkvalitnější pokud jde o výběr lyžařského materiálu a možnosti i rozsah oprav.

V půjčovně si mohou dospělí i děti vypůjčit za příznivé ceny kompletní vybavení pro sjezdové lyžování (100-120 Kč/den), běžky (60-80 Kč/den), snowboardy (100-150 Kč/den) nebo saně. Vybaví tu náročného lyžaře a třeba i celou mateřskou školku. V servisní službě vám provedou montáž vázání, nabroušení hran, napuštění a namazání skluznic, opravy poškozených skluznic, hran a vytrženého vázání. Dovolí-li to technologický postup, především lepení, provádí vše do druhého dne. Součástí ski servisu je rychlé občerstvení. Zbývá ještě dodat, že služby ski servisu můžete využít i po skončení zimní sezóny, když se servis rychle promění v zábavný areál s minigolfem.

Ski servis v Peci pod Sněžkou, (pošta 542 21), majitel Petr Kos, člen Lyžařského cechu ČR, tel. (0439) 96 2354, půjčovna a oprava lyží, rychlé občerstvení, otevřeno je denně od 8.30 do 16.30, od února do 17. hodin, při půjčování potřebujete osobní doklady.

Na své poslední Kástle si nalepila kostlivce s nápisem: "Kouřením zeštíhlíš". Když jednou jela s Bédou Horákem na vlek, požádala vlekaře, který jim dával kotvu, aby byl opatrný, protože pouští do stopy celkem 120 let krkonošského lyžování.

Nakonec musím dodat, že cigarety paní Editě k zeštíhlení nepomohly. Když ji v Praze přešla tramvaj, zůstalo po ní na horách smutně prázdno.

VEBROVA BOUDA

Chcete-li pobýt dost vysoko na horách a poznat zvláštní atmosféru kolem jedenáctiset metrů uprostřed zasněžených plání, doporučujeme vám zavítat na Vebrovu boudu nad Velkou Úpou i Peci. Tady můžete poznat svist sněhové vánice nebo naopak úplné ticho hor, nerušené rachotem zásoňovacích vozidel. Přes Vebrovy boudy nevede žádná frekventovaná cesta. Kdo poznal východ slunce na čistém nebi vysoko na horách, ví o čem mluvím. Zázitek umocňuje pohled na hlavní krkonošský hřeben od Liščí hory, přes Sněžku až k Malé Úpě.

Vebrova bouda je v srdci lyžařského ruchu východních Krkonoš. Přímo pod boudou je lyžařský areál v Javořím dole, ale hlavně se sem dá sjet přímo od horní stanice vleku na Javor asi 300 metrů po upravené trase. Od boudy dál sjeďte lesní cestou k dolní stanici Javoru. Také nová a upravená běžecká trasa vede přes Vebrovy. Pro děti je na louce u boudy jednoduchý přenosný vlek. Bouda je ve výšce 1 100 metrů nad mořem, k tomu na zimní straně, proto je tu dost sněhu i ve slabých zimách. Další výhodou horské polohy je čistý vzduch i v době inverze. V letní sezóně jsou od boudy snadné nástupy na hřebenové túry, zajímavá je návštěva nedaleké Černohorské rašeliny. Hlavní atrakcí letních Vebrověk jsou borůvky na okolních pasekách.

Rekonstruovaná bouda nabízí ubytování lepší turistické úrovně v 2, 3, 4 a 5 lůžkových pokojích, pro větší skupinu je připraven jeden pokoj s devíti lůžky. V boudě je jídelna, malý bar a sportovní sálek. Je tu i satelitní televize. Ze střežného parkoviště v Peci vám vedoucí v létě i v zimě dopraví zavazadla, v létě se můžete svést i vy.



Vebrova bouda v Peci pod Sněžkou (pošta 542 21), nájemce Michael Pochman, tel. (0439) 962 372, poskytuje ubytování (64 lůžek) se snídaní, polo a plnou penzí. Dovož zavazadel, v létě i osob. Otevřeno je stále, domluvíte se i německy.

Jak policajti ze Sněžky spadli

To jsme v létě 1986 chtěli z pražského letiště Ruzyně odlétnout na čundr do Tádžikistánu. V té době se už asi pět let dařilo volně cestovat do tehdejšího Svazu. Jen bylo nutné vědět jak na to a byl to bohužel trochu nelegální, i když docela fungující způsob. Před vstupem na pasovou kontrolu jsme proto byli nervózní. Lanč se maskoval ležérní řečí s obslužným personálem, Pet zrovna hledal cestovní pas, Dáňa nahodil svůj obličej nic nechápajícího člověka a Venca do mě strčil: "Běž první." Položil jsem pas do okénka: "Jsme skupina horolezců a jedeme na výměnný zájezd do Sovětského svazu." Důstojník začal listovat v pase a já čekal, kdy zvedne telefon a začne zjišťovat, s kým se to máme vyměňovat. Najednou se rozzářil, jakoby si vzpomněl na něco milého: "Vy jste z Maršova?" Myslel jsem si, že zná Jiránkův vtip o Jírovi z Maršova a chroustech, tak jsem přitakal. "A vy mě neznáte? Já jsem u vás byl náčelníkem ostrahy hranic." Byl jsem rád, že se nebavíme o povolení k vycestování do Svazu, ale pořád jsem si nemohl na něj vzpomenout. Za mnou už byla fronta dalších cestujících, když mi svítilo. Právě říkal: "Tenkrát jsme měli ten malér na Sněžce." Vyhrkl jsem: "Už vím, to bylo jak jste se opili a napadali do Obřího dolu." Bylo to venku. Důstojníkovi ztvrdly rysy. K mému překvapení vzal razítko a udělal buch, buch: "Další prosím!" Cesta na Pamír byla volná.

Teprve v letadle se mě kluci zeptali, co jsme si to povídali. "Ále, jen jsem mu připomněl, že ani policajt nemá chodit po uzavřených cestě, zvláště, když to klouže." Tenkrát to skutečně v zimě na zledovatělé cestě Obřím dolem moc klouzalo. Jenže třem pohraničníkům se nechtělo sestupovat do Pece přes Sněžku nebo Luční horu a pak je museli zachraňovat kluci z Horské služby. Protože se zjistilo, že měli upito, potlučeného náčelníka odveleli. Já se dozvěděl kam.

Správa Krkonošského národního parku nabízí

Správa Krkonošského národního parku (KRNP) zajišťuje přímou ochranu přírody, údržbu horských cest a chodníků, dohled v terénu. Vedle toho nabízí hostům ve svých zařízeních četné výstavy a expozice spojené s podáváním informací o provozu na horách a prodejem propagačních materiálů.

Informační středisko Správy KRNP v Peci pod Sněžkou (tel. 96 2213) je na hlavní ulici v krásném původním roubeném domě. Ještě zajímavější je interiér s exponáty z Krkonošského muzea. Středisko podává informace o Krkonošském národním parku, o vhodných nebo naopak uzavřených horských cestách, o provozu lanovek, předpovědi počasí ap. V přednáškové síni můžete vidět videoprogramy s tematikou ochrany přírody. Otevřeno je denně od 8 do 12 a od 13 do 15 hodin. Stejná informační střediska s podobným programem a otevírací dobou jsou také ve Špindlerově Mlýně (tel. 0438-93228) a v Harrachově (tel. 0432-929249).

Ekologická expozice Obří důl - Poklad Krkonoš (tel. 962 411) je jen sto metrů od cesty k dolní stanici lanovky na Sněžku na začátku Obřího dolu. Prohlídka zajímavého muzea netrvá déle než 30 minut. Získáte tu potřebné informace, zakoupíte mapy a propagační materiál. Otevřeno je denně mimo pondělí v čase 8-12, 13-15 hodin.

Velmi doporučujeme navštívit stálou ekologickou expozici **Kámen a život v prostorách kláštera ve Vrchlabí** (tel. 0438-21011). Skupinové prohlídky s průvodcem tu jsou denně mimo pondělí od 8 do 18 hodin, ale poslední skupina zahajuje prohlídku nejpозději v 16 hodin. Vzhledem k vysoké návštěvnosti je vhodné zajistit telefonicky rezervaci prohlídky předem. V klášteře je také stálá výstava Betlémy, obrazy na skle, řezbářství a lidové tisky. Již od července tu probíhá výstava 460 let města Vrchlabí.

U hlavní silnice ve Vrchlabí do Špindlerova Mlýna stojí tři historické domy, které slouží také jako výstavní síně. Vedle informací a směnárny je tu stálá výstava Lidové umění a řemesla a Z letopisů krkonošské turistiky. Po celou letošní zimu jsou otevřeny výstavy Lidové vánoce a Hrnečku vař - lidové kuchyňské náčiní a nářadí. Otevřeno je denně mimo pondělí v čase 9-12, 13-16 hodin.

Další část Krkonošského muzea je v **Jilemnici** - stálé expozice o počátcích lyžování v Čechách, Metelkův pohyblivý betlém, galerie obrazů F. Kavána atd., v **Pasekách nad Jizerou** s expozicí krkonošské houslařské školy, tkalcovství a lidové výšivky.

Veselý výlet spolupracuje a i vám doporučuje využít služby :

FOTOGRAFICKÉ STUDIO CK FOTO

- vyhotovení reklamní propagace • vydávání barevných pohlednic • nafotografování vašich výrobků s dalším využitím do katalogů - návržení a zhotovení barevných a černobílých fotoobrazů do interiéru

CK FOTO, Ing. Ctibor Košťál,
Na svobodě 120/54, 541 01 Trutnov, tel. (0439) 4002
VŠE OD NAFOTOGRAFOVÁNÍ PO TISK

TISKÁRNA **OFFSET**

Barevné prospekty, katalogy, brožury, plakáty, tiskopisy,
tisk na přímopropisovací papír,
veškeré tiskoviny do formátu A₁,
tříbarevné vizitky (1ks - 1,35 Kč),
grafické zpracování návrhů, kroužková vazba V₁ a V₂,
pro hotely a restaurace účtenky (1 kg za 15 Kč)

Na Veselce 504, 542 32 Úpice

Tel. (0439) 933 171

AGA VIDEO - videoreklama

- natočení videoreklamy s českým, německým nebo anglickým komentářem
- zařazení videoreklamy do katalogu informačního centra v Trutnově
- videokazeta s reklamním klipem bude vaším majetkem

Reklamní agentura AGA Video, Slezská 165, Trutnov 541 01, tel., fax (0439) 2047, linka 251, Petr Mütsch.

"Wer sich will in Schatzler nähren, muss essen Pilz und Heidelbeeren." ("Kdo chce být v Žacléři živ, musí houby a borůvky jíst.")

Žertovné dvojverší z 18. století plně vystihuje nelehký život obyvatel Žacléře, tohoto nejvýhodnějšího koutu Krkonoš. A jako výsměch krutým přírodním podmínkám svítí při pohledu z okolních kopců zdejší zámek. Postaven na skalnatém ostrohu při jižním okraji města někdy na počátku 14. století, vystupuje pyšně z jeho malebného panoramatu a z dálky působí mnohem mohutněji než z blízka. Po staletí se tady střídali strážci zemské stezky, loupeživí rytíři a lenní pánové z obou stran hranice. Byl mnohokrát pobořen a znovu vybudován a nám nezbyvá než věřit, že po desetiletích pozvolného chátrání přijde s novým majitelem doba rozkvětu a zpřístupnění jeho zajímavých interiérů široké veřejnosti. Novodobá historie Žacléře, až do konce roku 1992 spojená s těžbou černého uhlí, které bylo objeveno už v 16. století, skončila s uzavřením dolů. Novou nadějí je rozvoj turistiky a cestovního ruchu. Chtěl bych vám dnes nabídnout lahůdku, kterou tak hned jinde nenajdete. Na trojúhelníkovém náměstí, sevřeném měšťanskými domy, stojí poslední dvě roubené chalupy s vysokými prkennými štíty a podloubím, které nezapřou svůj vzor z dolního Slezska. Hned vedle je umístěna socha svatého Floriána, patrona hasičů. Pamětní deska na kamenném obelisku připomíná poslední noc J. A. Komenského ve vlasti.

Skvostem, pro který stojí za to do Žacléře zajet, je však mariánský sloup, mistrovská barokní socha z roku 1725. Jezuité z vídeňské koleje sv. Anny, vlastníci zámek s panstvím od třicetileté války, zadali práci východočeskému umělci, původem z rozvětvené sochařské rodiny ze Starého Rokytína na Trutnovsku, Jiřímu Pacákovi. Žák a současník slavného Matyáše Brauna, jako by chtěl vystoupit ze stínu velkého mistra, stvořil kompozičně vyváženou i při monumentální výšce komorně působící stavbu s trojúhelníkovým půdorysem ladícím s architekturou náměstí: Svatý Dominik, Bernard a Jeroným nejsou příliš častými postavami na početných morových a mariánských sloupech v okolí. A což teprve sv. Ignác z Loyoly, zakladatel jezuitského řádu, citlivě vkomponovaný do čela? Jemně sekaná šestiboká oblouková balustráda s nezbytnými andělíčky podívanou uzavírá. Ze jste se namlisali? Zajděte tedy ještě do kostela. Nejsvětější Trojice. Plastická barokní výzdoba oltářů je také z Pacákovy dílny. Takže Žacléř milovníkům historických památek poskytuje velký zážitek.



Žacléř nepatří mezi vyhlášená krkonošská centra cestovního ruchu, přesto tu jsou zajímavá místa pro zimní a letní pobyt i aktivity. Hosté mohou podnikat výlety na blízké Rýchory či zajímavé Vraní hory. Velkou atrakcí jsou zpřístupněná mohutná vojenská opevnění z roku 1938 na Stachelbergu mezi Žacléřem a vsí Babí. Pět kilometrů východně od města je jeden ze dvou průjezdných hraničních přechodů do Polska v Krkonoších. Návštěva polských městeček a vesnic je zajímavá, mohu doporučit kupříkladu Kamiennou Goru.

S rostoucím zájmem o Žacléř byly obnoveny staré a zřízeny nové ubytovací podniky. Mohu jmenovat pension Na náměstí (tel. 02/7933604), pension a kavárna Bonaqa (tel. 0439/9558), ubytovna DMH (0439/95301, nově 878510), pension Betlém a pension Mlýn (0439/95221) v Prkenném Dole. Další zajímavé objekty budou teprve privatizovány nebo dostavěny.



Žacléř má i svůj pěkný lyžařský areál v Prkenném Dole. Dva kilometrové lyžařské vleky mohou vyvézt za hodinu provozu až 1480 lyžařů. Obě sjezdovky s převýšením více než 250 metrů jsou pravidelně upravovány sněžnou rolbou. Ceny jsou mírné, jízdenka pro dospělé stojí 9, pro děti 5 Kč. Přímou u lyžařských vleků je parkoviště, osobní vozy tu parkují bezplatně. Najdete tu i rychlé občerstvení. Vleky jsou v provozu denně od 9 do 16 hodin, od poloviny února ještě déle.



Přes Sněžné domky - vskutku zajímavou vyjíždku na běžkách můžete začít třeba v Prkenném Dole. Největší výškový rozdíl zdoláte lyžařským vlekem. Za horní stanicí vlek se brzy dostanete na hlavní turistickou cestu na Rýchory (cesta bratří Čapků, červená značka). Vede do pralesa Dvorský les, vy však uhnete doleva ke Sněžným domkům (někdy též Sněžné boudy). Odtud je moc hezký výhled do kraje. Pod vámi uvidíte dlouhé lesnaté údolí zakončené ostrohem s romantickým žacléřským zámkem. Rovinaté pláně vlevo jsou již v Polsku, horizont tvoří Vraní a více vpravo Jestřebí hory. Při sjezdu k Rýchorskému kříži se rozhodněte, zda navštívíte bufet na Rýchorské boudě (otevřeno je od středy do neděle v době 10-16 hodin) nebo hned sjedete zpět do Žacléře. Můžete si vybrat z více tras. Asi nejsnadnější je sjezd po loukách osady Rýchory k pensionu Ozón a dál do Prkenného Dole. Při cestě přes Vízov můžete jet po hlavní zásobovací cestě kolem Bílého kříže (zelená značka) až do Žacléře. Zimní vozidla tu jezdí jen výjimečně. Mnohem zajímavější, ale i obtížnější je Hadí cesta přes přírodní rezervaci Boberská strán. Cesta starým bukovým porostem je přístupná pro veřejnost pouze v zimě.

Police nad Metují je mystické městečko, obklopené kopci, kterým vévodí hora Ostaš s mnoha pískovcovými skalami. Míra nikdy neodolal a kdykoliv se vrátil ze světa domů, jedná z jeho prvních cest vedla na Ostaš. Zde se pak potuloval a sál energii z tohoto magického kopce. Mnohokrát jsme spolu rozebírali teorii strastiplného cestování a krásných návratů domů. Vždy říkal: "Čím jsem na čundru dýl, tím víc se těším do Police." V jeho obrovité duši neustále probíhal boj mezi pohodovým životem doma a touhou poznávat dálky.

V roce 1987 se vrátil z Kavkazu s nalomenou pávní - důsledek špatného přistávacího manévru při paraglidingu. Odležel si tři týdny v trutnovské nemocnici, chvilku doma a že měl zanedlouho odcestovat do Jižní Ameriky na Cerro Torre, vyrazili jsme na Ostaš potrénoval. Stavil se pro mě na kole. Bylo chvilku po obědě a venku krásný den babího léta. Na Ostaš je to asi 2 km. Cestou jsem viděl, jak se na kole trápí - vždyť se ještě předevečím povaloval v posteli. Po chvilce se ale spiklenecky pousmál a řekl: "Tohle jsem potřeboval jako sůl." Dojeli jsme ke skále, kde jsme jako obvykle nechali kola. "Tak kam půjdem?" řekl jsem. "Na Výhled, je to nejbližší." Cesta do kopce pod věž mu dělala značné potíže. Po chvilce zastavil, ohlédl se a vydechl: "To je krásné!" Pak malými krůčky pokračoval dál. Pod věží jsem začal vybalovat věci. "Na rozlezení to bude dobrý, ale lano je tady zbytečný," řekl. Výhled, asi 30 m vysoká stěna, se leze z údolí do poloviny úzkou spárou a pak soustavou dalších spár na vrchol. Míra šel první. Jako by zapomněl na zatracenou zlomenou pánev, na svoje kotníky a záda - na balkónek vyjel jak motorová myš. "Polez!" křikl a já s pusou dokořán a spocenými dlaněmi ho následoval. V půli stěny na balkónku taháme lano. Míra má na tváři podivný gurúovský výraz a praví: "Tak a teď ty." Nic nenámítám a začínám stoupat. Přelézám první obtížnější převisek a dostávám se ke kruhu. I když jsem na této cestě poprvé, leze se mi neuvěřitelně lehe. Cítím jak mi jeho energie usnadňuje výstup. Když se dostávám na vrchol, slyším od spoda: "Paráda!" Uvázal se kolem pasu českým uzlem a dolehl ke mně. Pak ležíme na rozehřátém pískovcovém vršku a Míra mi vypráví o lezení pomocí levitace. "To nepotřebuješ ani lano, ani skoby, jenom se úplně uvolníš a bez problémů stoupáš po supertěžkých cestách. V jedné ruce držíš cigárko, druhou se drbeš v prdeli." Když se nabažíme vyhrátého vršku, slézáme a procházíme dál skalákem. U Budíka se domlouváme na cestu Ski Clubu. Začátek je technická stěna a pod kruhem je těžký krok. Tuto cestu jsem lezl už několikrát a nikdy se mi nepodařilo čistě oblézt kruh. Už se chystám skočit po kruhu a najednou slyším Mirka: "Dáňo, nebud' srab a zkus to!" Pokouším se zkroutit levou nohu co nejvýš pod sebe a postavím se na ni, ale mrcha ujíždí. Po pár pokusech jsem celý zdřevěnělý a začínám se cítit trapně. "Nevzdávej to!" křikne a hází mi svoje boty. Vyměňuji kopačky za "lepičky" - opravdové lezečky. Při dalším pokusu sice podrážka popojela, ale drží. Stavím se na levačku a rychle přelézám zapeklité místo. Mám vyhráno. Zespoda mě hřeje jeho typicky hromové: "Paráda!" Dole pak mu vracím boty a říkám: "Jsou fakt dobrý." "To není jen v botách, ale něč si je." Když se zdráhám jen odsekne: "Ty vole, copak jsi ještě nikdy nic nedostal!?"

Jiří Daněk

Horolezcům jsem vždycky jenom záviděl. Přečetl jsem toho o nich požehnaně, jejich romantická dobrodružství mě náramně vzrušovala. Hlavně představa, co jedinečných fotek by se mezi nimi dalo udělat. Marně jsem se snažil jako fotograf vetřít do nějaké expedice. Už to vypadalo, že budu mít o jeden nesplněný sen víc. Až jednou u mne zazvonil horolezec jak se patří: Mirek Šmíd. Prý by potřeboval nějaké moje knížky pro své známé na Západě, na oplátku by mně mohl odtamtud přivést různé věci. Rád by si také pohovořil o fotografování, ale má málo času, kamsi právě děsně spěchá. Tak začalo naše trochu zvláštní, pro mě chatrné nervy často dost náročné přátelství.

Krátce po našem seznámení jsme podnikli první společnou expedici. Do Krkonoš! Jednoho krásného podzimního odpoledne jsme autem vyjeli na Zlaté návrší za účelem nočního fotografování zamrzajícího Pančavského vodopádu. Míra se objevil s objemným, značně ošuntělým spacákem, fotoaparátem Pentax na kinofilm a jakýmsi Rusem. Znali se odněkud z Pamíru, či Kavkazu. Jídlo neměli žádné, peníze zřejmě také ne, vyspí se prý někde "pod širákem". Fotili jsme s bleskem Harrachovy kameny, Pančavu a pro mne to byla výprava celkem úspěšná. Ani Míra nenadával, jen tomu ruskému horolezci to nevonělo. Otráveně posedával v autě, byla mu zima, dožadoval se jídla. Krásami Krkonoš pohrdal. "Nět interesno, nět interesno...", hodnotil půvaby naší krajiny.

Takových všelijakých přátel měl Míra po světě plno. Když chtěl, dokázal se rychle skamarádit s kýmkoliv. Jeho talent pro komunikaci s lidmi a zvláště jazykové nadání jsem obdivoval. Například přednášet dokázal nejméně ve čtyřech řečech, uměl si získat vděčné obecenstvo kdekoliv. V Anglii, Švýcarsku, Německu, Rusku, doma.

Míra o sobě prohlašoval, že je horolezec a fotograf. Na tom není nic zvláštního, skoro všichni horolezci fotografojí. Obvykle jen tak příležitostně, když o nic nejde a zbývá jim čas. Míra však měl k fotografování mnohem hlubší vztah, nepovažoval je jen za jakousi oddychovku. Přesvědčil jsem se o tom hned při naší první velké expedici do Himálaje, k překrásné hoře Ama Dablam. Podnikl tam obtížný sólový prvovýstup západní stěnou. Přestože musel šetřit každým gramem výstroje, přibalil si ještě můj fotoaparát na formát 6x9 cm značky Moskva, aby pořídil technicky kvalitní záběry. Po dosažení obtížného vrcholu se horolezci co nejrychleji vracejí dolů. Míra však kvůli fotografování na vrcholu přespál a ráno pořídil jedinečné snímky okolních osmitisícovek, včetně té nejvyšší. Moskvu sice při riskantním sestupu rozbil, ale Everest s ní vyfotil dobře.

Znali jsme se asi deset let a z toho jsme spolu dva roky nemluvíli. Často jsme spávali v jednom stanu, proklábosili spousty času, ledacos prožili. Že bych ho ale znal dobře, to říci nemůžu. Jeho jednání a motivy pro mne často byly záhadou. Někdy se pronic zanic našel, a to pak bylo lepší se mu vyhnout. Když s ním však jste na společné výpravě, tak to dost dobře nejde. Víc, než z osobního styku jsem se o něm dozvěděl z jeho knížky Ze života horolezce. Řekl bych, že mnohem lepší vztah, než k lidem, měl k horám. To první jsem chápal jen občas. Většinou mě to však štválo. Mnohem víc mi imponoval svou úctou a láskou k horám. Vnímál je jako nějakou bytost, božstvo. Nedobýval je, nepokořoval, neútočil na ně. Dával jim šanci, jak říkal, viděl v nich rovnocenného partnera. Nebyly pro něj jen jakýmsi tělocvičným nářadím, sloužícím k upevňování zdatnosti a sebevědomí. Vzpomínám si, jak jsme jednou v Himálaji přespali mimo tábor, abychom vyfotografovali východ slunce. K jídlu jsme nic neměli, rozdělil jsem se s ním o poslední kousek čokolády. K mé velké zlosti ji začal házet dolů ze stráně! Prý, aby si naklonil místní bohy...

Poslední výpravu jsem s Mírou absolvoval letos v zimě. Do Východní Afriky, na Kilimandžáro. Hned na začátku jsme se hrozně pohádali, když jsem se ho snažil přesvědčit, aby užíval tablety proti malárii. Pak si cestou do hor, při nevydařeném skoku padákem pohmoždil nohu. Jan krátce předtím mu z ní vytáhli hřeby po předchozí nehodě. Napuchlo mu to, sotva pajdal a já se už v duchu připravoval na zkažený výlet. Ale Míra se z toho vykřesal a pak absolvoval zájezd bez problémů. Včetně vrcholu Mount Kenya a Kilimandžára.

Doma se moc neohřál a opět spěchal pryč. Tentokrát na Aljašku. Občas mně odtamtud poslal objemný balík filmů, abych mu je dal vyvolat. Poslední dopis má datum 14. srpna a v jeho závěru čtu: "...Měj se teda hezky a pevně počítej v krátký budoucnosti s výletem na Aljašku... Tady to jsou kejšy. Zdar M.Š."

Jiří Havel

Je hrozná zima. Teploměr, který mi visí na zipu pérové bundy, ukazuje mínus 25 stupňů Celsia. Hrabeme ve sněhu díru pro dva stany a musíme spěchat. Je hodina před půlnocí, za chvíli zapadne slunce a teplota může ještě o deset stupňů klesnout. Zatím máme na Mount McKinley, nejvyšší hoře Severní Ameriky, dobré počasí. Příliš nefouká a chumelí jen málo. Dnešní večerní řasy a beránci na obloze však věští změnu. Naše stany musí být zahrabané pod úroveň terénu, pod úroveň velké ledové pláně, kam jsme právě do výšky čtyři a půl kilometru vystoupali. Duralovou pilou na led rozřezávám kvádry na stavbu větrolamu, když zahlédnu někoho sestupovat ze sedla nad námi. Za chvíli je chlapík blíž. Je to divná postava. Beraničku nakřivo, brýle jak pro holku k moři, v báglu sotva svačinu, jen jednu hůlku v ruce a mrazem ojiňený nečitelný obličej. Bez hlesu nás mine, má toho dost. Sestupuje dál, snad k tomu osamocenému stanu. "Hele, nebyl to Lanč?", ptá se Roman opatrně. Zavolám nahlas: "Míro?" a už slyšíme jeho neopakovatelné: "Nazdáár!" Za chvíli sedíme na dně hloubené díry a pijeme báječně horkou limonádu. Chceme vědět, kde Mírek chodil. Ukazuje na skalky vlevo od Messnerova kuloáru. "Snad prvovýstup, ale bylo to hrozné. Dvakrát jsem musel na skále sundat rukavice. Prosil jsem maminku, ať mi hodí lano." Září mu oči, je plný dnešního výstupu. Říká nám slova, která jsme od něho dosud neslyšeli. Krásná chvíle setkání brzy končí a Venca za odcházejícím kamarádem utrousí: "Jsem hned klidnější, když jsme se tu potkali." Ještě před měsícem jsme všichni v Polici na Mírově kanapi pili kafe, jezdili prstem po mapě Aljašky a litovali, že se naše programy asi minou.

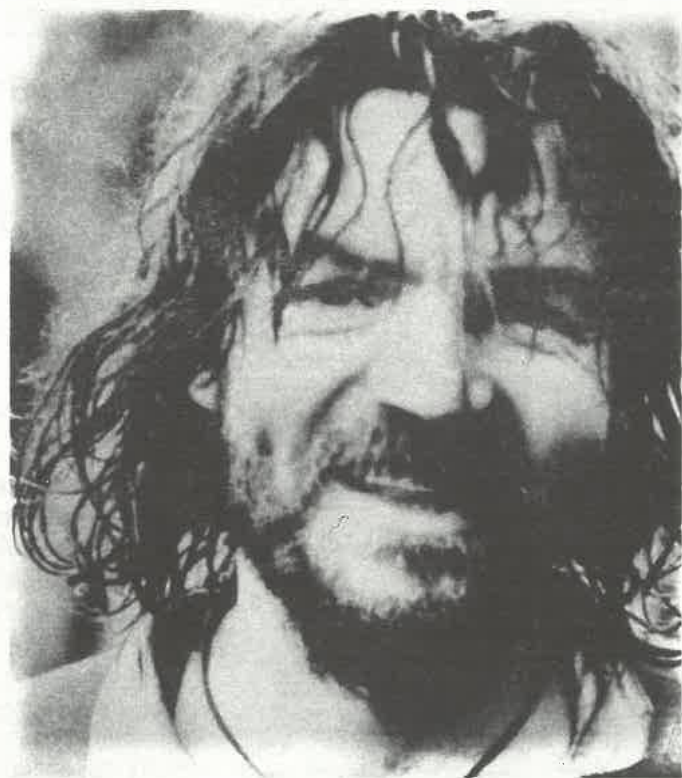
Druhý den je šeredně, nikam se nejde. Celý den poleháváme u Míry ve stanu a klábosíme. Už je to zase ten nám dobře známý Lanč se svým povídáním ze života, filosofováním, narážkami a nekonečným vařením dobrot. Jsou tu spolu s Josefem Rakoncajem v rámci expedice "Hello World". K letní olympiádě chtějí vylézt na všechny nejvyšší hory jednotlivých kontinentů. Teď už jim zbývá jen Mt. Kosciuszko v Austrálii a Mt. Everest. Dáváme si káfičko, borůvkovou šťávu, za chvíli bude polívčička. "Josko, že je tady větší zima než v Himalájích." Rak podřimuje, v noci se moc nevyspal, byla velká zima. Na Mírovy narážky nereaguje. Letos spolu stráví na cestách několik měsíců, víme, že to s Mirkem

nemá lehké. Do stanu vleze nějaký Francouz, hned se probírají alpské výstupy, vaří se mátový čaj. K tomu sýr s kořením "strýčka Bena". "Jen si dej," cpe hochovi hrnek, "to je za Samaranchovy peníze." Stále puštěný vaříč příjemně zahřívá stanovou kopuli. Už jsme probrali politiku, společné známé, stavbu maršovské školy. Mírek mluví o svých dalších aljašských plánech. Vedle rýžování zlata, chytání lososů, focení podzimního listí, by ještě teď chtěl přelézt pověstný superhřeben Cassin Ridge. Když odcházíme do svého kempu, ukazuje na špičatý Mt. Hunter: "V západním hřebeni je dosud nevylezená cesta."

Při aklimatizační túře vynášíme klukům do sedla lyže. Potkáváme je až cestou zpět. Nejprve Josku Rakoncaje, pak Míru. Táhne za sebou na bobu do prudkého svahu velký pytel s materiálem. Dře jak Burlak na Volze. Tady s sebou musí mít zásoby jídla a hlavně rezervu benzínu alespoň na týden. Kdyby přišla bouře, dá se jen zahrabat a čekat. Ještě se spolu zastavíme, popijeme čaj z thermoláhev. Míra se brzy balí, Joska už je daleko. Mají před sebou několika-denní přechod Mt. McKinley z jihu přes vrchol na sever. "Stejně jsem to z něj dostal", říká na rozloučenou. "No z Raka. Už přiznal, že je na Aljašce větší zima než v Himalájích."

Pak horu přešli. Mírek se na ledovec za 14 dní vrátil, aby si prožil Cassin Ridge. V květnu 1993 prošel jako vůbec první onu cestu západním hřebenem Mt. Huntera. A ještě si přidal výstup na Mt. Foraker. V kopcích kolem Mt. McKinley si Míra nezustal nic dlužen.

Pavel Klimeš



Horolezec, cestovatel, fotograf, filmař, spisovatel, filosof, obchodník, organizátor, řečník, padákový letec a Harleyový motocyklista, romantik, kamarád. Zřítel se v září 1993 v Yosemitech v Kalifornii. Mírek Lanč Šmíd, náš guru.

Vybrané a doporučené služby vycházejí z názoru redakce Veselý výlet na vývoj zdejší turistiky. Naše kritéria pro jejich výběr a hodnocení provozovatelů jsou především serióznost a stálá kvalita služby, stav objektu a jeho soulad s horskou krajinou, určitá výjimečnost v území. Jsme si vědomi, že výběrem služeb přebíráme i odpovědnost za jejich kvalitu a že ta je i známkou kvality našich novin. Proto se setkáváte v tomto vydání Veselého výletu s osvědčenými službami z předchozích vydání. Veselý výlet jsme mohli vydat především zásluhou zdejších měst a obcí a za podpory právě těch podnikatelů, kteří doporučované služby provozují. Těšíme se na vaši spokojenost a zároveň vás chceme požádat o naši podporu.

Až je navštívíte, zmiňte se, že jste se o nich dověděli právě v našich novinách. Děkujeme.

Redakce

Horský hotel Lysečinská bouda provozují Šárka a Vladimír Štastní a hostům velice ochotně nabízejí dobré služby. Vedle ubytování tu najdete restauraci v původním interiéru dřevěné krkonošské chalupy. Vladimír si zakládá na dobré domácí kuchyni, zvláště výtečné jsou myslivecké speciality. Milé jsou mírné ceny včetně cen za ubytování. Lysečinská bouda stojí v krásné přírodě mezi horskými chalupami stranou od turistických center, ale na hlavní trase z Malé Úpy na Rýchory. Na rozdíl od letní sezóny nelze v zimě k hotelu zajet autem. Z parkoviště v Horních Albeřicích to sem jsou tři kilometry. K boudě patří 680 metrů dlouhý lyžařský vlek a sjezdovka, v okolí jsou ideální terény pro vyjíždky na běžkách. Již od jara budou připraveny týdenní a dvoutýdenní ozdravné pobyty s iontoforézou, masáží a kosmetikou.

Horský hotel Lysečinská bouda v Horních Lysečínách, pošta Horní Maršov (542 26), Vladimír Štastný, tel. (0439) 948 149, ubytování turistického charakteru ve 2, 3 a 4 lůžkových pokojích, (42, s přistýlkami 57 lůžek), restaurace a bar jsou otevřeny denně od 11.00 do 22.00 hodin, video, sat. TV. Kontakt nebo ověření volných míst je možný i přes informační centrum Veselý výlet v Temném Dole. Doprava zavazadel i osob je možná. Domluvíte se i německy.

Horský hotel Pod pralesem najdete v Antonínově údolí pod jižními svahy Rýchor. Z hlavní silnice od Trutnova do Pece pod Sněžkou se odbočuje v Mladých Bukách vpravo, přes železniční trať u fotbalového hřiště. Od koupaliště v Sejfech pokračuje cesta malebným údolím se starými chalupami, po dvou kilometrech se údolí zužuje a tady uprostřed přírody stojí zcela nový hotel Pod pralesem. Ubytováním hostům i výletníkům tu mají co nabídnout. Všechny dvou až pětilůžkové pokoje i apartmá mají vlastní WC a sprchu, je tu prostorná jídelna, sauna s bazénem. V kavárně a vinárně se podává odpolední rychlé občerstvení, poháry a nápoje. Ve čtvrtek večer hraje pravidelně hudba, proto je otevřeno až do půlnoci.

Horský hotel Pod pralesem v Antonínově údolí, (pošta Mladé Buky, 542 23), vedoucí Jana Mihalíková, tel. (0439) 947 237, fax 5157, poskytuje ubytování (42 lůžek) v pokojích a apartmá se sociálním zařízením. Kavárna, vinárna a sauna jsou otevřeny i pro neubytované hosty denně mimo pátku, od 16.00 do 22.00 hodin, o víkendech je otevřeno již od 14.00 hodin. U hotelu je lyžařský vlek. Ubytování hosté mohou zajišťovat a parkovat přímo u hotelu. Domluvíte se i německy.

Původní horský pension Popelka najdete na Pomezních Boudách hned vedle střeženého veřejného parkoviště. Ubytování je vhodné i pro rodiny s dětmi. Nově k pensionu Popelka přibyla další bouda, tím se nabízená ubytovací kapacita Popelky více než zdvojnásobila. Nedaleko u autobusové zastávky je malý obchůdek Popelka s potravinami, nápoji a dalším zbožím. Také k novému lyžařskému vleku je to od boudy jen kousek. Ubytování hosté si mohou lyžařskou výbavu zapůjčit přímo na boudě.

Pension Popelka v Horní Malé Úpě, (pošta 542 27), správce Luboš Mocí, tel., fax (0439) 96 6385, 6221, ubytování (20 + 30 lůžek) se snídaní, otevřeno je stále. Domluvíte se i německy a anglicky. Kiosek Popelka je otevřen denně od 9 do 18 hodin.

Klasický pension Rusalka je dobře znám stálou kvalitou a rozsahem služeb. Kromě ubytování je hosty využívána restaurace s dobrou kuchyní a příjemným prostředím. Specialitou jsou domácí české buchty. Střežené parkoviště Spálený Mlýn je 200 metrů od Rusalky. Stejně daleko je i veřejný lyžařský vlek. Ubytování hosté si mohou zapůjčit lyžařskou výbavu a saně.

Pension Rusalka v Dolní Malé Úpě, (pošta 542 27), majitel Zdeněk Mikeš, tel. (0439) 966 311, fax 966 370, ubytování (45 lůžek v převážně v 2 a 3 lůžkových pokojích) a restaurace, která je otevřena pro veřejnost denně mimo úterý od 10 do 20 hodin, v neděli jen do 14. hodin. Domluvíte se i německy a anglicky.



Vysoko na Černé hoře můžete navštívit Sokolskou boudu. Nabízí ubytování turistického charakteru, i pro neubytované hosty je denně otevřena restaurace, kavárna a v přízemí snadno přístupná Udírna s rychlým občerstvením. Nedaleko Sokolské boudy je krásná přírodní rezervace Černohorská rašelina. Na boudě je půjčovna lyží a ski servis. Hosté si mohou na Černé hoře vyjet v saních tažených koňmi. Spřežení jezdí od horní stanice lanovky k televiznímu vysílači.

Sokolská bouda na Černé hoře v Janských Lázních (pošta 542 25), vedoucí ing. Zdeněk Hach, tel. (0439) 942 455, ubytování a restaurace, která je otevřena denně od 7.30 do 19.30, domluvíte se i německy, snadný příjezd kabinkovou lanovkou z Janských Lázní.



Lesní bouda je tím pravým horským domem, založeným před více než třista lety horskými dřevaři. Dostanete se sem z Pece nebo z Černého Dolu a oceníte příjemné prostředí v původní hospodě u kachlových kamen. Na lyžích sem sjedete na oběd či večeři od horní stanice vleku Hnědý Vrch nebo Zahradky. Ubytovaným hostům je Lesní bouda skvělou základnou pro hřebenové túry. Například přes Liščí horu buď na Sněžku nebo do Špindlerova Mlýna a nebo na Černou horu. Jídlo i ubytování je vskutku za mírné ceny.

Lesní bouda mezi Černým Dolem a Pecí pod Sněžkou, (pošta Černý Důl, 543 44), vedoucí František Koželuh, tel., fax (0439) 96 743, ubytování turistického charakteru (45 lůžek), hospoda s domácí kuchyní a občerstvením. Otevřeno je denně po celý rok. Dovoz zavazadel a vyjímečně i osob je možný. Domluvíte se i německy.



Mezi nejlepší služby v Peci pod Sněžkou patří nabídka hotelu Nebozízek. Najdete tu hezké ubytování v pokojích s vanou, sprchou nebo umývadlem, společenskou místnost se satelitní televizí, hrami pro děti. V restauraci si vyberete z bohatého jídelníčku od specialit české kuchyně, přes biftek až po výborné zmrzlinové poháry. Novinkou je snídaňový bufet. Ubytování hosté si mohou zdarma zapůjčit saně a běžky. Lyžařský vlek je přímo u hotelu. Oblíbenost hotelu Nebozízek přináší i jeho poloha, protože stojí zároveň v centru města i trochu o samotě.

Hotel Nebozízek v Peci pod Sněžkou, (pošta 542 21), majitel ing. Miroslav Kopecký, tel., fax (0439) 96 2251, ubytování (33 lůžek) a restaurace, která je otevřena denně mimo úterý od 11 hodin do noci, od jara posezení na terase. Parkování přímo u hotelu. Domluvíte se dobře i německy a anglicky.



Moderní rekreační objekt Pražských pivovarů Poustevník leží nad parkovištěm Zelený Potok (P4), při cestě na Pražskou boudu a Lučiny. I neubytovaní hosté si mohou zaplavat v temperovaném bazénu nebo klidně posedět po túře či lyžování ve snack baru. Výborně se zabavíte. Všichni tu můžete poobědvat, popovídat nebo si jen chvíli odpočinout při lahodné sklenici točeného piva Staropramen či u sklenky vína.

Bouda Poustevník v Peci pod Sněžkou, (pošta 542 21), vedoucí Josef Bláha, tel. (0439) 96 2469, nabízí krytý bazén s ohřívanou vodou a posezení ve snack baru, které jsou otevřeny i pro neubytované hosty denně. Snack bar od 11 do 23 hodin, bazén od 11.30 do 15 a opět od 17.30 do 18.30 hodin. Domluvíte se i německy.



Pension Čertice je krásný dřevěný dům, který nepřehlédnete. Stojí za řekou, asi 300 metrů před vjezdem na hlavní křižovatku v centru Pece při silnici z Velké Úpy. Milému zevnějšku odpovídá i původní dřevěný interiér s kachlovými kamny v hlavní světnici. Domácí prostředí umocňuje výborná kuchyně paní správcové.

Pension Čertice ve Velké Úpě, (pošta 542 22), vedoucí paní Jiřina Peroutková, tel. (0439) 96 2269, poskytuje ubytování (34 lůžek) s polopenší, otevřeno je stále. Parkoviště je přímo u objektu. Domluvíte se i německy.





Bouda Pod Studničnou najdete samotnou na krásném místě na začátku Obřího dolu. Přitom je to sem ze středu Pece jen kousek. Od střeženého parkoviště u kapličky (P3) půjdete až na konec silnice, minete odbočku k lanovce na Sněžku, ekologické muzeum a hájovnu a po patnácti minutách jste na boudě Pod Studničnou. Najdete tu nejen ubytování, ale i občerstvení při túře.

Bouda Pod Studničnou v Peci pod Sněžkou, (pošta 542 21), správce Karel Koula, tel. (0439) 96 2267, ubytování (36 lůžek) se stravováním, sleva dětem do 8mi let, odvoz zavazadel je možný. Občerstvení i pro neubytované hosty denně od 11 do 14 a opět od 17 do 19 hodin, je-li zájem více hostů i v jiné době, speciality české kuchyně. Domluvíte se i německy.

Horská bouda Blanka je zajímavým místem pro ubytování i pro krátkou návštěvu. Stojí nejvýše na Karlově Vrchu nad Peci a je odtud vsuktu skvělý výhled. Horský hostinec vás překvapí roubeným interiérem s kachlovými kamny, prostými stoly a lavicemi. Ochutnáte tu klasická jídla české kuchyně, včetně bramborových placek a vdolků. Můžete sem zavítat při sestupu z Růžohorek nebo po pohodlné cestě od Portášek a boudy Jana. Nejkratší cesta sem vede od parkoviště u kapličky (P3) směrem na Růžovou horu (zelená značka), když z ní na označeném místě uhněte doprava na Karlův Vrch. Trvá sotva 40 minut. Boudu poznáte podle dřevěného Krakonoše na zápraží.

Horská bouda Blanka s hostincem na Karlově Vrchu nad Peci pod Sněžkou, (pošta 542 21), majitel Miroslav Brebera, tel. (0439) 96 2180, ubytování (25 lůžek) a hostinec, otevřeno stále, u boudy je lyžařský vlek, domluvíte se i německy.

U Bergerů, v poslední chalupě na Richterových boudách, vysoko nad Peci je opravdu hezky. Z centra Pece je to sem 5 km. Máte tu možnost poznat krásnou přírodu i život v pravé horské chalupě. Vše je umocněno pobytem v domácím prostředí rodiny krkonošských horalů. Lze odtud podnikat túry na různé strany - na Sněžku kolem Luční boudy, do Špindlerova Mlýna přes Pláň nebo Dlouhým dolem, kratší vycházky můžete směřovat do Modrého a Obřího dolu nebo na Jelení louky. Pro průchozí hosty připravuje v chalupě připravuje občerstvení nejmladší z Bergerovy rodiny - Klaudie se svým manželem.

Horský dvůr na Richterových boudách nad Peci pod Sněžkou, (pošta 542 21), majitel Herbert Berger, tel. (0439) 96 2424, poskytuje ubytování (15 lůžek) s polopenzí a posezením s občerstvením i pro neubytované hosty denně až do setmění. Domluvíte se i německy. Kontakt získáte i v Hospodě Na Peci. Odvoz zavazadel i hostů je možný.

Horská bouda Na výsluní leží v přírodní rezervaci v Modrém dole na jednom z nejdělejších míst v Krkonoších. Poskytuje jednoduché a útulné ubytování se stravováním a občerstvením i kolemdoucím. Dostanete se k ní od střeženého parkoviště u kapličky (P3) nebo přes Obří důl. Můžete také sjet od Richterových bud. Kolem boudy Na výsluní vede jedna z nejkrásnějších cest na hřebeny Krkonoš, která je však přístupná pouze v zimě při optimálních sněhových podmínkách. V ceně ubytování je lyžařský vlek přímo u boudy.

Horská bouda Na výsluní v Modrém dole v Peci pod Sněžkou (pošta 542 21), majitel Hynek Spurný, tel. (0439) 96 2226, ubytování se stravováním včetně útulny pro krosnaře, posezení a občerstvení i pro neubytované hosty. Domluvíte se také anglicky a německy.

Milým zpestřením vašeho pobytu ve východních Krkonoších může být návštěva zatím ojedinělé horské farmy Davida Sosny na Valšovkách (v mapě též Vlašské boudy) nad Velkou Úpou. Můžete se zastavit během lyžařské túry nebo si sem udělat pěší vycházku. Nejsnadnější výstup je od kostela ve Velké Úpě (žlutá značka). Je to hodně do kopce, ale malá školačka Rozárka Sosnová tudy chodí denně do školy. A co sem přivádí desítky hostů? Především výborný domácí jogurt s borůvkami, ale i tvarohové koláče, buchty, máslo, tvaroh, podmásli a další produkty vyrobené přímo v kuchyni paní Sosnové. Její speciality ochutnáte na zápraží pravé krkonošské chalupy kdykoli. Mléka mají od deseti krav dost a hlavně, krávy neznají mezisezónu.

Horská farma Davida Sosny na Valšovkách ve Velké Úpě, (pošta 542 22), prodej domácího mléka, jogurtů, tvarohu, másla, buchty ap.

Poprvé jsem byl v josefovské pevnosti u Jaroměře někdy dávno jako malý kluk. Pamatuji si jenom, že všichni dostali jakési kahany a vyrazilo se do podzemních chodeb.

Uplynula řada let a mnohokrát jsem projížděl Jaroměří. Lákal mě opět navštívit soustavu podzemních kasemat, jejichž délka podle některých údajů dosahovala až 45 km. Času však bylo málo a návštěvu jsem stále odkládal. Až pomohla náhoda. Pod pevnostními valy se propadla stará kanalizační stoka a naše speleologická firma byla objednána na průzkum a řešení celé havárie. Tak jsem se do Josefova dostal profesionálně.

Pevnost Josefov vznikla v době, kdy Marie Terezie stála spolu s vojenskými odborníky před problémem, jak ubránit Čechy před pruskou expanzí, když po ztrátě většiny Slezska a jeho pevností zůstaly Čechy prakticky bez obrany. Zvítězil návrh vystavět pevnost nad soutokem Labe a Metuje, kde stála vesnice Ples.

Za účasti císaře Josefa II. byl 3. října 1780 slavnostně položen základní kámen a vesnice se brzy stala obrovským staveništěm, kam přicházeli lidé zdaleka za výdělkem. Již v roce 1787 byla pevnost v podstatě dokončena a předána zemskému veliteli v Čechách. Patřila ve své době k vrcholům pevnostního stavitelství vůbec a svým uspořádáním i rozsahem předčila jiné podobné stavby. Přesto, že mnoho z původní josefovské pevnosti bylo zbořeno, přestavěno nebo zničeno, čas nic na dokonalosti celého vojenského města neubral a v Josefově je co obdivovat. Největší atrakcí pevnosti jsou však podzemní chodby ve vnějším obranném pásmu.

Pochopitelně jsem chtěl podzemí poznat důkladně a Městské museum v Jaroměři nám za tímto účelem půjčilo klíče a poskytlo plány. Jsme jeskyňáři, tak si prý poradíme.

Z hlavní galerie, odkud jsme vyráželi, odbočovaly v pravidelných intervalech nízké chodby mířící těsně pod povrch do předpolí pevnosti. Neuvěřitelný labyrint 762 větví byl vytvořen pro dokonalé podminování. Do rozvětvených štoků, neboli pecí, stačilo navolit soudky se střelným prachem, založit připravenými cihlami a ve vhodnou dobu odpálit. Strašlivá zbraň proti nic netušícímu nepříteli.

Byli jsme zahloubáni do systému obrany pevnosti, že jsme zapomněli sledovat plán. Odbočili jsme nějakou větší chodbou doprava, ještě jednou doprava, na další křižovatce zase doprava, ale to už se nám zdálo že pochodujeme nějak moc dlouho. Teprve po chvíli jsme si všimli, že tudy jsme již jednou šli. Dokonale jsme se zamotali. Teprve po důkladném studiu plánu jsme se zorientovaní vydali k masivní železné brance oddělující chodby turisticky zpřístupněné od této málo navštěvované, divoké části.

U branky nás čekali profesionální průvodci a společně s nimi prošli prohlídkový okruh. Dozvěděli jsme se mnoho zajímavého o pevnosti a také to, že vojáci se museli v podzemí pohybovat potmě. Od luceren by totiž lehce mohli chytout sudy s uskladněným střelným prachem. Vyzkoušeli jsme si tmu také.

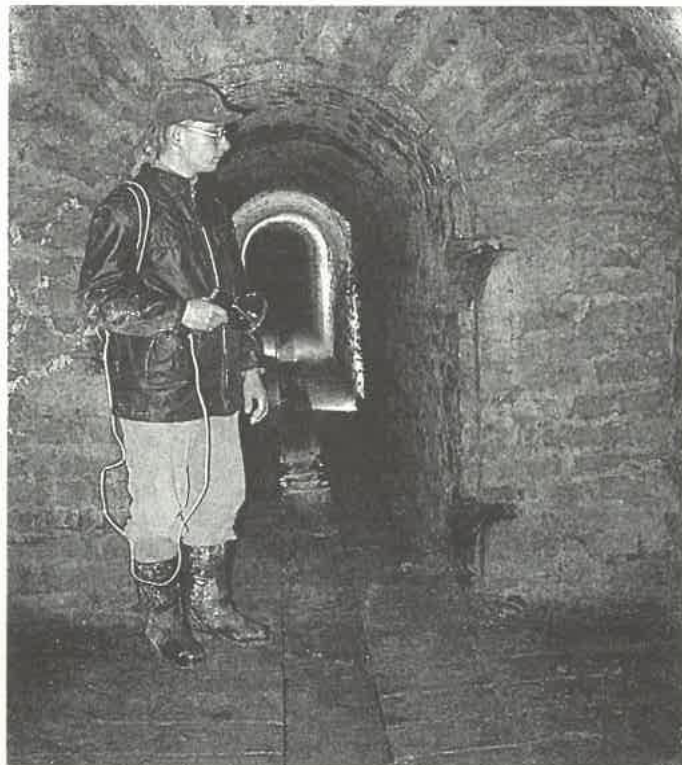
"Pravou rukou na zeď a pomalu dopředu", radí náš průvodce. Zpočátku tápeme, ale brzy se dokonale vžíváme do role obránců pevnosti. Jenom na křižovatkách nám to moc nejde. Původně zde byly umístěny olověné tabulky s čísly chodeb podle kterých se vojáci orientovali. "Plážíte se jako šneci", ozývá se zepředu průvodce. "Vojáci se tu museli pohybovat mnohem rychleji". Ženeme se do tmy a zoufale

se snažíme neztratit s našim průvodcem kontakt. Prsty se teď stěny jen tak tak dotýkají. Tak prý to je správné.

Teprve na křižovatce pěti chodeb nám bylo dovoleno rozsvítit lampy. Dozvěděli jsme se, že při budování pevnosti bylo pamatováno i na větrání a odvodnění. Dým při střelbě z hlavní galerie odváděly větrací šachty a prosakující voda odtékala kanálky zapuštěnými v dlažbě. V těchto podzemních chodbách se však nikdy nebojovalo. Je to asi dobře, byly ušetřeny životy vojáků i chodby samotné.

Posadili jsme se na lavičku na pevnostním valu obepínající město a díváme se daleko do kraje. Představuji si siluety vojáků a rozmístěná děla. Nikoli připravena k boji, ale repliky na restaurovaných hradbách připomínající kus naší historie. Snad se toho jednou dočkám, vždyť tato neprávem opomíjená památka by zasluhovala větší pozornost.

Jaroměř s Josefovem leží na silnici směrem na Hradec Králové. Prohlídková část podzemních chodeb je otevřena od května do září denně mimo pondělí v době 9-12 a 13-16.30, v dubnu a říjnu pouze o víkendech. V zimním období je zavřeno, ale skupinovou prohlídku můžete po včasném objednání uskutečnit. Můžete zažít i kus dobrodružství v části podzemních chodeb, kam běžně nechodí turisté. Veškeré podrobnosti o podmínkách exkurzí do podzemí vám podají v Městském muzeu v Jaroměři, tel. (0442) 27 31.



**RADIO
ČERNÁ
HORA
105,3 FM**

24 HODIN DENNĚ, TEL. (0439) 79 466

Informační centrum Veselý výlet jsme nově otevřeli v Temném Dole přímo u hlavní silnice z Horního Maršova do Pece a Malé Úpy. Máme otevřeno denně od 8.30 do 18.00 hodin, zavřeno je pouze 14 dní v dubnu a v listopadu. Rádi vám poskytneme základní informace o Krkonoších, možnostech při jejich poznávání, poradíme vám při výběru ubytování, doporučíme trasy výletů a upozorníme vás na aktuality z východní části Krkonoš.

Informační centrum je spojeno s galerií. Vedle uměleckých předmětů (viz. str. 2) si u nás můžete koupit turistické průvodce, mapy, pohlednice, publikace o Krkonoších ap.

Součástí informačního centra je i směnárna. Zaparkujete přímo před domem nebo naproti na parkovišti. Ve Veselém výletu vám poradí paní Věra Kalábová a slečna Monika Hoferová. Obě hovoří dobře německy.

INFORMAČNÍ CENTRUM VESELÝ VÝLET

v Temném Dole v Horním Maršově

GALERIE - SMĚNÁRNA

denně 8.30 - 18.00

telefon (0439) 948 298

Telefonování : východní Krkonoše jsou v trutnovském telefonním obvodu s volacím znakem 0439, ze zahraničí 0042439, při telefonování z Pece pod Sněžkou a Malé Úpy mimo tyto obce je nutné před volaným číslem vytočit ještě číslo 9. Veřejné telefonní automaty jsou v Horním Maršově u autobusové zastávky, v Janských Lázních na náměstí, ve Svobodě nad Úpou na náměstí, v Dolním Maršově u Rýchorky, v Peci pod Sněžkou u pošty. Veřejné telefony jsou také na stanovištích veřejných parkovišť ve Velké Úpě, v Peci a na Malé Úpě. **Telefonní služba je na poštách v těchto časech :** Horní Maršov (948 148) pondělí - pátek 7.30 - 12.00, 13.00 - 15.30 v sobotu 8.00 - 9.00, v Janských Lázních (942 012) po-pá 8.00-12.00, 13.00-15.30, so 8.00-9.00, v Peci pod Sněžkou (962 283) po-pá 7.00-12.00, 13.00-15.30, so 9.00-10.00, ve Velké Úpě (962 310) po-pá 7.00-12.00, 13.00-15.00, so 8.00-9.00, v Malé Úpě (966 219) po-pá 7.00-12.00, 13.00-15.00, so 8.30-9.30.

Parkoviště : Střežená parkoviště ve Velké Úpě (P2 - tel. 962 156), v Peci u kapličky (P3 - 962 157) a Zelený Potok (P4 - 962 158), v Malé Úpě ve Spáleném Mlýně (966 213), na Pomezních Boudách (966 345), v Janských Lázních u lanovky (946 24). S výjimkou P4 je všude v zimní sezóně nepřetržitý provoz.

Zdravotnictví : rychlá záchranná služba Trutnov tel. 155, pro východní Krkonoše je pohotovostní služba v Horním Maršově (948 144), pohotovost Trutnov (5111), lékařské a zubní ordinace jsou v Peci pod Sněžkou (962 444, 370), v Horním Maršově (948 144), v Janských Lázních (942 344), ve Svobodě nad Úpou (942 444), v Dolním Maršově (942 044), lékárna je v Horním Maršově otevřena po-pá 7.55-12.15, 13.15-16.00, v úterý do 17.00, (948 121).

Horská služba : stálá pohotovost je ve Špindlerově Mlýně (0438) 934 39 a v Peci pod Sněžkou (u P4) (0439) 96 2233. Další zimní služebny jsou na Luční boudě 96 2319, v Malé Úpě 96 6233 a nově na Černé hoře 942 130.

Policie : stálá pohotovost Trutnov 158, služba v Peci pod Sněžkou 962 333, pohraniční policie v Horním Maršově 948 133, obecní policie v Janských Lázních 94613, v Peci pod Sněžkou 96 2166.

Hasiči : stálá služba Trutnov 150, požární zbrojnice ve Velké Úpě 962 222.

Městské a obecní úřady : Horní Maršov 948 156, Janské Lázně 942 101, Pec pod Sněžkou 962 215, Malá Úpa 966 357, Žacléř 95 301 (nové 878510), úřední hodiny jsou vždy v úterý 8.00-12.00, 12.30-17.00 hodin.

Lesní správa : Lesní závod Horní Maršov (v areálu pily) 948 161,162, lesní správy - Latovo údolí 948 110, Černá hora 942 120, Rýchory 947 152, Pec pod Sněžkou 962 214, Malá Úpa 96 6293, Žacléř 95 459.

Správa Krkonošského národního parku (str.20): středisko Pec pod Sněžkou 962 213, po-pá 8.00-12.00, 13.00-15.00, muzeum v Obřím dole 962 411, otevřeno denně mimo pondělí, út-ne 8.00-12.00, 13.00-15.00.

Bohoslužby : Horní Maršov - neděle 10.45, pátek 17.00, Janské Lázně - neděle 9.30, úterý a čtvrtek 16.30, Velká Úpa - neděle 10.45, čtvrtek 15.00, Malá Úpa - v zimě se bohoslužby nekonají, Svoboda nad Úpou - neděle 8.00, pondělí, středa, pátek 16.30, Žacléř - neděle 9.15, pondělí 15.00.

Meteorologická stanice v Peci pod Sněžkou 962 403

Benzinová pumpa ve Svobodě nad Úpou je otevřena v zimě denně od 6.00-18.00 hodin, tel. 942 265.

Autoopravny : Svoboda nad Úpou - Hlávka (942 587), denně 7.00-17.00. V Peci pod Sněžkou - Václav Břečka (96 2154).

Hraniční přechody : Malá Úpa 966 250 - zatím pouze pro pěší v době 8.00-18.00. Pro vozidla jsou přechody v Královci u Žacléře a v Harrachově s nepřetržitým provozem.

Autobusy : předprodej místenek (pouze z výchozí stanice) a informace ČSAD v Peci pod Sněžkou 962 480 (denně 8-15 hod.).

Taxi : Nonstop radiotaxi Koula (tel. ve dne 96 736, 96 728, v noci 96 2121, viz.str.2), Cameltaxi (tel. 96 2001, 96 2157).

Doporučujeme vám využít tyto vybrané kvalitní služby :

Mladé Buky : hotel Pod pralesem (str.24), Horní Maršov : samoobsluha Hláváč (str.5), pension a vinárna Nová růže (str.5), pension Temný Důl (str.6), Lysečinská bouda (str.24), **Janské Lázně :** hotel Vyhlička a restaurace Bella vista (str.9), Sokolská bouda (str.19), centrální parkoviště (str.9), **Pec pod Sněžkou :** lyžařský areál SKI Pec (str.18), bouda Ferona - Boženka (str.17), Ski servis (str.19), Vebrova bouda (str.19), hotel Nebozízek (str.25), krytý bazén a snack bar Poustevník (str.25), bouda Pod Studničníou (str.26), Lesní bouda (str.25), horská bouda Na výsluní (str.26), horský dvůr Berger (str.26), **Velká Úpa :** bouda Artur (str.13), horská bouda Blanka (str. 26), pension Čertice (str.25), horská farma Sosna (str.26), **Malá Úpa :** pension a restaurace Rusalka (str.24), pension U Wondráčků (str.11), pension a obchod Popelka (str.24).

Další informace o vybraných službách naleznete uvnitř Veselého výletu.



Veselý výlet tiskneme na recyklovaný papír.